

RAPORT Z WIZYTACJI
(profil praktyczny)

dokonanej w dniach 5-6 czerwca 2018
na kierunku „inżynieria bezpieczeństwa”
prowadzonym na Wydziale Nauk o Bezpieczeństwie
Akademii Wojsk Lądowych imienia generała Tadeusza Kościuszki
we Wrocławiu

Warszawa, 2018

Spis treści

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu	4
1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej	4
1.2. Informacja o procesie oceny	4
2. Podstawowe informacje o programie kształcenia na ocenianym kierunku	5
3. Ogólna ocena spełnienia kryteriów oceny programowej	6
4. Szczegółowy opis spełnienia kryteriów oceny programowej	7
Kryterium 1. Koncepcja kształcenia i jej zgodność z misją oraz strategią uczelni	7
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 1	7
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron	12
Dobre praktyki	122
Zalecenia	12
Kryterium 2. Program kształcenia oraz możliwość osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia	13
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 2	13
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron	21
Dobre praktyki	22
Zalecenia	22
Kryterium 3. Skuteczność wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia	23
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 3	23
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron	27
Dobre praktyki	28
-	28
Zalecenia	28
Kryterium 4. Kadra prowadząca proces kształcenia	28
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 4	28
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron	32
Dobre praktyki	32
Zalecenia	33
Kryterium 5. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w procesie kształcenia	33
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 5	33
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron	34
Dobre praktyki	34
Zalecenia	34
Kryterium 6. Umiejdzynarodowienie procesu kształcenia	34
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 6	34
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron	36

Dobre praktyki	36
Zalecenia	36
Kryterium 7. Infrastruktura wykorzystywana w procesie kształcenia	36
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 7.....	36
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron.....	40
Dobre praktyki	40
Zalecenia	40
Kryterium 8. Opieka nad studentami oraz wsparcie w procesie uczenia się i osiągnięcia efektów kształcenia	40
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 8.....	40
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron.....	42
Dobre praktyki	43
Zalecenia	43
8. Ocena dostosowania się jednostki do zaleceń z ostatniej oceny PKA, w odniesieniu do wyników bieżącej oceny.....	43

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu

1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Przewodniczący: prof. dr hab. inż. Jan Ogonowski, członek PKA

członkowie:

1. dr hab. inż. Jerzy Garus, członek PKA
2. dr hab. inż. Krystian Czernek, członek PKA
3. Wioletta Marszelewska, ekspert PKA ds. postępowania oceniającego
4. dr inż. Waldemar Grądzki, ekspert PKA reprezentujący pracodawców
5. Paweł Adamiec, ekspert PKA reprezentujący studentów

1.2. Informacja o procesie oceny

Ocena jakości kształcenia na kierunku „inżynieria bezpieczeństwa” prowadzonym na Wydziale Nauk o Bezpieczeństwie została przeprowadzona z inicjatywy Polskiej Komisji Akredytacyjnej w ramach harmonogramu prac określonych przez Komisję na rok akademicki 2017/2018. PKA po raz pierwszy oceniała jakość kształcenia na wizytowanym kierunku.

Wizytacja została przygotowana i przeprowadzona zgodnie z obowiązującą procedurą. Zespół Oceniający PKA zapoznał się z raportem samooceny przekazanym przez władze Uczelni, odbył także spotkanie organizacyjne w celu omówienia kwestii w nim przedstawionych, spraw wymagających wyjaśnienia z władzami Uczelni i Wydziału oraz szczegółowego harmonogramu przebiegu wizytacji. Wizytacja została przygotowana i przeprowadzona zgodnie z obowiązującą procedurą. Zespół Oceniający PKA zapoznał się z raportem samooceny przekazanym przez władze Wydziału. Wizytacja rozpoczęła się od spotkania z Władzami Uczelni oraz Wydziału, dalszy przebieg wizytacji odbywał się zgodnie z ustalonym harmonogramem. W trakcie wizytacji odbyły się spotkania ze studentami, pracownikami Wydziału, z osobami odpowiedzialnymi za funkcjonowanie wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia, za prowadzenie kierunku studiów, praktyki, a także z przedstawicielami Samorządu Studentów, Biura Karier. Ponadto dokonano przeglądu wybranych prac dyplomowych i etapowych, przeprowadzono hospitację zajęć oraz dokonano przeglądu bazy dydaktycznej i socjalnej wykorzystywanej w procesie dydaktycznym. Przed zakończeniem wizytacji dokonano oceny stopnia spełnienia kryteriów, sformułowano uwagi i zalecenia, o których Przewodniczący Zespołu oraz eksperci poinformowali władze Uczelni na spotkaniu podsumowującym.

Podstawa prawna oceny została określona w Załączniku nr 1, a szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji, uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego, w Załączniku nr 2.

2. Podstawowe informacje o programie kształcenia na ocenianym kierunku

Nazwa kierunku studiów	Inżynieria bezpieczeństwa
Poziom kształcenia (studia I stopnia/studia II stopnia/jednolite studia magisterskie)	studia pierwszego i drugiego stopnia
Profil kształcenia	praktyczny
Forma studiów (stacjonarne/niestacjonarne)	stacjonarne
Nazwa obszaru kształcenia, do którego został przyporządkowany kierunek (w przypadku, gdy kierunek został przyporządkowany do więcej niż jednego obszaru kształcenia należy podać procentowy udział liczby punktów ECTS dla każdego z tych obszarów w liczbie punktów ECTS przewidzianej w planie studiów do uzyskania kwalifikacji odpowiadającej poziomowi kształcenia)	obszar nauk technicznych obszar nauk społecznych
Dziedziny nauki/sztuki oraz dyscypliny naukowe/artystyczne, do których odnoszą się efekty kształcenia na ocenianym kierunku (zgodnie z rozporządzeniem MNiSW z dnia 8 sierpnia 2011 w sprawie obszarów wiedzy, dziedzin nauki i sztuki oraz dyscyplin naukowych i artystycznych, Dz.U. 2011 nr 179 poz. 1065)	dziedzina nauk technicznych, dyscypliny: budowa i eksploatacja maszyn, budownictwo, technologia chemiczna, inżynieria środowiska, informatyka dziedzina nauk społecznych, dyscyplina nauki o bezpieczeństwie
Liczba semestrów i liczba punktów ECTS przewidziana w planie studiów do uzyskania kwalifikacji odpowiadającej poziomowi kształcenia	studia pierwszego stopnia – 7 semestrów, 210 punktów ECTS studia drugiego stopnia – 4 semestry, 90 punktów ECTS
Wymiar praktyk zawodowych / liczba godzin praktyk	studia pierwszego stopnia - 480 godzin studia drugiego stopnia - 160 godzin
Specjalności realizowane w ramach kierunku studiów	• pierwszego stopnia w trzech specjalnościach: - inżynieria wojskowa (tylko dla kandydatów na żołnierzy zawodowych); - bezpieczeństwo w systemach logistycznych i transportowych; - inżynieria bezpieczeństwa technicznego; • drugiego stopnia w dwóch specjalnościach: - inżynieria wojskowa (tylko dla kandydatów na żołnierzy zawodowych, kontynuujących naukę po ukończeniu studiów pierwszego stopnia);

	- techniczne systemy bezpieczeństwa i ratownictwo techniczne.
Tytuł zawodowy uzyskiwany przez absolwentów	inżynier magister inżynier
Liczba nauczycieli akademickich zgłoszonych/zaliczonych do minimum kadrowego	12
Liczba studentów kierunku	Studia pierwszego stopnia – 101 Studia drugiego stopnia - 20
Liczba godzin zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów na studiach stacjonarnych	Studia pierwszego stopnia - 2580 Studia drugiego stopnia - 975

3. Ogólna ocena spełnienia kryteriów oceny programowej

Kryterium	Ocena stopnia spełnienia kryterium ¹ Wyróżniająca / W pełni / Zadowalająca/ Częściowa / Negatywna
Kryterium1. Koncepcja kształcenia i jej zgodność z misją oraz strategią uczelni	W pełni
Kryterium2. Program kształcenia oraz możliwość osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia	W pełni
Kryterium3. Skuteczność wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia	W pełni
Kryterium4. Kadra prowadząca proces kształcenia	W pełni
Kryterium5. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w procesie kształcenia	W pełni
Kryterium6. Umiędzynarodowienie procesu kształcenia	W pełni
Kryterium7. Infrastruktura wykorzystywana w procesie kształcenia	W pełni
Kryterium8. Opieka nad studentami oraz wsparcie w procesie uczenia się i osiągania efektów kształcenia	W pełni

Jeżeli argumenty przedstawione w odpowiedzi na raport z wizytacji lub wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy będą uzasadniały zmianę uprzednio sformułowanych ocen, raport powinien zostać uzupełniony. Należy, w odniesieniu do każdego z

¹W przypadku gdy oceny dla poszczególnych poziomów kształcenia różnią się, należy wpisać ocenę dla każdego poziomu odrębnie.

kryteriów, w obrębie którego ocena została zmieniona, wskazać dokumenty, przedstawić dodatkowe argumenty i informacje oraz syntetyczne wyjaśnienia przyczyn, które spowodowały zmianę, a ostateczną ocenę umieścić w tabeli 1.

Tabela 1

Kryterium	Ocena spełnienia kryterium ¹ Wyróżniająca / W pełni / Zadowalająca/ Częściowa
Uwaga: należy wymienić tylko te kryteria, w odniesieniu do których nastąpiła zmiana oceny	

4. Szczegółowy opis spełnienia kryteriów oceny programowej

Kryterium 1. Koncepcja kształcenia i jej zgodność z misją oraz strategią uczelni

1.1. Koncepcja kształcenia

1.2. Badania naukowe w dziedzinie / dziedzinach nauki / sztuki związanej / związanych z kierunkiem studiów

1.3. Efekty kształcenia

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 1

1.1. Akademia Wojsk Lądowych im. Tadeusza Kościuszki, zwana dalej AWL rozpoczęła swoją działalność z dniem 1 października 2017 r., jako kontynuatorka tradycji Wyższej Szkoły Oficerskiej Wojsk Lądowych imienia generała Tadeusza Kościuszki.

AWL jest uczelnią wojskową i realizuje zadania związane z obroną narodową (jako uczelnia publiczna jest nadzorowana przez Ministra Obrony Narodowej) i zarazem uczelnią akademicką, posiadającą uprawnienia do nadawania stopnia naukowego doktora na Wydziale Nauk o Bezpieczeństwie oraz na Wydziale Zarządzania.

Koncepcja kształcenia na kierunku studiów „inżynieria bezpieczeństwa” nawiązuje do misji oraz strategii Akademii Wojsk Lądowych zawartej w Uchwale Senatu nr 28/XI/2015. Jest ona zbieżna z misją i strategią Wydziału Nauk o Bezpieczeństwie określonymi w Uchwale Rady Wydziału nr 21/2015.

Misją AWL jest przygotowanie, w ramach studiów pierwszego i drugiego stopnia, kandydatów na żołnierzy zawodowych do funkcjonowania w ramach systemów bezpieczeństwa narodowego i międzynarodowego. Natomiast w odniesieniu do studentów cywilnych misją AWL jest wykształcenie specjalistów z zakresu bezpieczeństwa narodowego oraz technicznych aspektów bezpieczeństwa.

Misja AWL realizowana jest w ramach działalności naukowo-badawczej i dydaktycznej w obszarze nauk społecznych (szczególnie w dziedzinie nauk społecznych i dziedzinie nauk ekonomicznych) oraz w obszarze nauk technicznych (w dziedzinie nauk technicznych). Tak zapisana misja ma swoje odzwierciedlenie w głównych celach strategicznych AWL i Wydziału Nauk o Bezpieczeństwie odnoszących się do utrzymywania wysokiej jakości kształcenia kadr Sił Zbrojnych RP.

Wyrazem zgodności z przyjętą misją i celami kształcenia jest doskonalenie procesu kształcenia w kontekście rynku pracy (np. w zakresie organizacji praktyk, wzrostu współpracy z przemysłem), a także udokumentowany rozwój badań naukowych, odpowiadających na współczesne potrzeby gospodarki (np. wspólne publikacje). Strategia AWL w zakresie koncepcji

kształcenia odnosi się głównie do tworzenia zespołów naukowo-badawczych i zabezpieczenia właściwej infrastruktury technicznej do prowadzenia prac badawczo-rozwojowych (B+R) i wdrożeniowych. W pracach badawczych zaplanowano także udział studentów (studiów pierwszego i drugiego stopnia) na kierunku „inżynieria bezpieczeństwa”, głównie w ramach prac dyplomowych.

Powyższe zapisy mają swoje odzwierciedlenie w misji i strategii rozwoju WNoB, które są realizowane poprzez: współpracę naukową i wymianę nauczycieli i studentów z uczelniami wojskowymi państw UE i NATO; kształcenie na wysokim poziomie z odniesieniem do zagadnień praktycznych, zgodnie z europejskimi standardami oraz z fundamentalnymi wartościami wywodzącymi się z tradycji szkolnictwa wojskowego; rozwijanie działalności naukowo-badawczej; rozwijanie umiejętności praktycznej aplikacji wiedzy w odniesieniu do społecznych, edukacyjnych oraz ekonomicznych realiów życia zawodowego absolwentów.

W ramach studiów na ocenianym kierunku prowadzone są dwie równolegle realizowane formy studiów: cywilna i wojskowa. Studia dla studentów cywilnych są realizowane w trybie stacjonarnym i niestacjonarnym, przy czym w roku akademickim 2017/2018 studia niestacjonarne nie są prowadzone ze względu na brak wymaganej liczby kandydatów. Dla kandydatów na żołnierzy zawodowych studia prowadzone są wyłącznie w trybie stacjonarnym.

Kształcenie na kierunku „inżynieria bezpieczeństwa” prowadzone jest na studiach: pierwszego stopnia w trzech specjalnościach: *inżynieria wojskowa* (tylko dla kandydatów na żołnierzy zawodowych), *bezpieczeństwo w systemach logistycznych i transportowych*, *inżynieria bezpieczeństwa technicznego*, a także na studiach drugiego stopnia w dwóch specjalnościach: *inżynieria wojskowa* (tylko dla kandydatów na żołnierzy zawodowych, kontynuujących naukę po ukończeniu studiów pierwszego stopnia) oraz *techniczne systemy bezpieczeństwa i ratownictwo techniczne*.

Na studiach drugiego stopnia w roku akademickim 2020/2021 rozpocznie się kształcenie w specjalności *obrona przed bronią masowego rażenia* dla kandydatów na żołnierzy zawodowych kontynuujących naukę po zakończeniu studiów pierwszego stopnia na kierunku *Dowodzenie*.

Przedstawione rozwiązania koncepcji kształcenia dla kierunku „inżynieria bezpieczeństwa” są zgodne z misją i głównymi celami strategicznymi AWL. WNoB jest zatem Jednostką organizacyjną, w której kształcenie na ocenianym kierunku ma charakter utylitarny, wynikający z potrzeb analizy rynku pracy w odniesieniu do studentów cywilnych i potrzeb określonych przez Departament Nauki i Szkolnictwa Wojskowego Ministerstwa Obrony Narodowej w odniesieniu do studentów wojskowych i cywilnych.

Efekty kształcenia przyjęte dla kierunku „inżynieria bezpieczeństwa” są zgodne z oczekiwaniami pracodawców, co znalazło swoje potwierdzenie w trakcie spotkania Zespołu Oceniającego z przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego. Przedstawiciele pracodawców oraz instytucji publicznych uczestniczą w pracach Rady Programowej, co w znaczący sposób wpływa na pogłębienie relacji uczelni z podmiotami gospodarczymi województwa dolnośląskiego.

Reasumując, należy podkreślić, że absolwenci (tzw. cywilni) akredytowanego kierunku są przygotowani do pełnienia funkcji inżynierskich i kierowniczych w wielu branżach przemysłowych o szerokim spektrum działalności. Bardzo często studenci studiów pierwszego stopnia podejmują współpracę z zakładami przemysłowymi tuż po realizacji praktyk inżynierskich. Pracodawcy doceniają ich umiejętności, wiedzę oraz kompetencje społeczne, co skutkuje realizacją tematów prac inżynierskich i magisterskich bezpośrednio związanych z praktyką przemysłową, a także zatrudnianiem absolwentów po ukończeniu studiów. Absolwenci,

tw. wojskowi tego kierunku, są natomiast kierowani, zgodnie ze zgłaszanym zapotrzebowaniem, do jednostek wojskowych w charakterze specjalistów i dowódców pododdziałów.

1.2. Nauczyciele akademicki Wydziału Nauk o Bezpieczeństwie w latach 2011-2018 prowadzili i kontynuują 45 projektów badawczych w ramach badań statutowych oraz badań finansowanych ze środków zewnętrznych.

Tematyka prac badawczo-rozwojowych odnosi się do koncepcji kształcenia i pozwala stwierdzić, że w ramach niektórych z prowadzonych prac zespoły badawcze pozyskują wiedzę i doświadczenie niezbędne do realizacji zajęć służących nabywaniu kompetencji zawodowych przez studentów. Tematyka realizowanych badań naukowych, których wyniki pozwalają unowocześniać proces kształcenia ocenianego kierunku obejmuje następujące problemy:

- identyfikacja własności materiałów z wykorzystaniem nieliniowych modeli zdegenerowanych w zastosowaniach do ochrony balistycznej miękkiej,
- wykorzystanie innowacyjnych technologii baz danych w zarządzaniu przedsięwzięciami inżynierskimi,
- infrastruktura przesyłu gazu i dywersyfikacja dostaw w systemie bezpieczeństwa energetycznego,
- wpływ starzenia olejów silnikowych na bezpieczeństwo eksploatacji maszyn roboczych,
- zastosowanie makrocyklicznych kompleksów lantanowców jako potencjalnych katalizatorów hydrolizy wybranych toksycznych związków fosforoorganicznych,
- związek stanu naprężeń i odkształceń podkładu kolejowego z warunkami posadowienia w ośrodku niespoistym typu podsypka tłuczniowa,
- zastosowanie porządków stochastycznych do oceny niezawodności systemów bezpieczeństwa,
- badanie wybranych elementów infrastruktury krytycznej w aspekcie bezpieczeństwa technicznego,
- akty terrorystyczne w mediach społecznościowych w latach 2013-2018,
- edukacyjne aspekty podejmowania decyzji w sytuacjach nadzwyczajnych zagrożeń.

Rezultaty prac rozwojowych i ich wyniki są wykorzystywane w doskonaleniu i wzbogacaniu programu kształcenia na ocenianym kierunku oraz w jego realizacji, stanowiąc nowe treści dydaktyczne. Programy kształcenia są aktualizowane z wykorzystaniem wyników prac, które są przydatne i atrakcyjne ze względu na efekty kształcenia oraz są dostosowywane do potrzeb rynku. Szczególne znaczenie można przypisać pracom naukowo-badawczym powiązanym z przedmiotami o charakterze praktycznym, szeroko stosowanym w działalności zawodowej, w tym wojskowej.

Do tych prac należy:

- analiza możliwości współpracy wojsk chemicznych oraz elementów podsystemu niemilitarnego w ramach likwidacji skutków aktów terroru z wykorzystaniem toksycznych substancji chemicznych lub/i promieniotwórczych (2011),
- opracowanie założeń techniczno-organizacyjnych modułów panelowych do prowadzenia likwidacji skażeń (2012),
- implementacja komputerowa symulacyjnych modeli walki w środowisku MATLAB – SIMULINK (2013),
- opracowanie założeń techniczno-organizacyjnych i modułów panelowych do prowadzenia likwidacji skażeń (2011-2013),
- wpływ kondycji biologicznej studentów Wyższej Szkoły Oficerskiej Wojsk Lądowych (obecnie AWL) na poziom opanowania wybranych umiejętności żołnierskich (2012-2014),
- wybrane aspekty wytrzymałościowe obiektów komunikacyjnych. Badanie stateczności skarpy nasypu komunikacyjnego w zmiennych warunkach eksploatacji (2015),

- europejski Program Ochrony Infrastruktury Krytycznej w wybranych krajach członkowskich Unii Europejskiej (2015-2016),
- zarządzanie informacją w sytuacji kryzysowej (2016-2017).

1.3.

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 2 listopada 2011 r. w sprawie Krajowych Ram Kwalifikacji dla Szkolnictwa Wyższego (Dz. U. Nr 253, poz. 1520) oraz zgodnie z rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 26 września 2016 r. w sprawie charakterystyk drugiego stopnia Polskiej Ramy Kwalifikacji typowych dla kwalifikacji uzyskiwanych w ramach szkolnictwa wyższego po uzyskaniu kwalifikacji pełnej na poziomie 4 – poziomy 6–8 (Dz. U. z dnia 30 września 2016 r., poz. 1594), określono kierunkowe efekty kształcenia.

Efekty kształcenia opracowane dla kierunku „inżynieria bezpieczeństwa”, określone w uchwale Senatu Nr 6/III/2015 WSOWL z dnia 19 marca 2015 r. zgodnie z informacją zawartą w załącznikach 1-3 do tej uchwały, odniesiono do efektów w zakresie nauk technicznych oraz nauk społecznych, rozgraniczając praktyczny profil kształcenia na studia wojskowe i cywilne. Zróżnicowano jednocześnie efekty kształcenia dla poszczególnych specjalności proponowanych w planach studiów. Powyższa Uchwała była poprzedzona opinią Rady Wydziału Nauk o Bezpieczeństwie, w której kierunek przypisano do dyscyplin naukowych: budowa i eksploatacja maszyn, budownictwo, inżynieria środowiska, technologia chemiczna i informatyka. Działania takie są niewłaściwe, na co zwrócono uwagę władzom Wydziału. Po zakończeniu wizytacji Jednostka podjęła działania dotyczące rozszerzenia wykazu dyscyplin naukowych, do których przyporządkowano oceniany kierunek. Efektem tych działań było przesłanie do Zespołu Oceniającego kopii Uchwały Nr 53/VI/2018 Senatu AWL z dnia 14 czerwca 2018 r. oraz Uchwały Nr 54/VI/2018 Senatu AWL z dnia 14 czerwca 2018 r., które przyporządkowały, odpowiednio na studiach I i II stopnia, efekty kształcenia na kierunku „inżynieria bezpieczeństwa” do obszaru nauk technicznych, dziedziny nauk technicznych i dyscyplin naukowych: budowa i eksploatacja maszyn, budownictwo, inżynieria środowiska, technologia chemiczna i informatyka oraz obszaru nauk społecznych, dziedziny nauk społecznych i dyscypliny naukowej nauki o bezpieczeństwie.

Zdefiniowano na studiach pierwszego stopnia 17 efektów w zakresie wiedzy, 19 w zakresie umiejętności oraz 7 w zakresie kompetencji społecznych. Na studiach drugiego stopnia zdefiniowano 9 efektów w zakresie wiedzy, 19 w zakresie umiejętności oraz 8 w zakresie kompetencji społecznych.

Efekty kierunkowe uwzględniają specyfikę dyscyplin, do których się odnoszą i pozwalają na modyfikację szczegółowych treści programu uwzględniając aktualny stan wiedzy i prowadzonych badań. Ze względu na podporządkowanie kierunku studiów obszarowi nauk technicznych, kierunkowe efekty kształcenia na studiach pierwszego i drugiego stopnia uwzględniają pełny zakres efektów kształcenia dla studiów o profilu praktycznym, prowadzących do uzyskania kompetencji inżynierskich, zgodnych z charakterystykami efektów uczenia określonymi w powyższym rozporządzeniu MNiSW.

Osiągnięcie najważniejszych, kluczowych kierunkowych efektów kształcenia, wynikających z koncepcji kształcenia na studiach pierwszego stopnia zarówno na studiach cywilnych, jak i wojskowych, pozwala uznać, że:

- w zakresie wiedzy student ma: wiedzę w zakresie technik graficznych służących do ilustrowania i projektowania rozwiązań inżynierskich, wiedzę w zakresie cyklu życia urządzeń, obiektów i systemów technicznych ze szczególnym uwzględnieniem bezpieczeństwa eksploatacji, wiedzę w zakresie zagrożeń związanych ze skalą (laboratoryjną, techniczną,

przemysłową) procesu lub operacji, podbudowaną teoretycznie wiedzę w zakresie technik komunikacji oraz procedur związanych z realizacją ryzykownych procesów i operacji, wiedzę w zakresie budowy i zasad stosowania środków bezpieczeństwa i ochrony, podstawową wiedzę w zakresie obowiązującego prawa dotyczącego działalności inżynierskiej, w tym także przedsiębiorczości indywidualnej,

- w zakresie umiejętności student: posiada umiejętność czytania i wykonywania rysunków technicznych oraz schematów instalacji i obiektów w zakresie inżynierii bezpieczeństwa, potrafi dobrać rodzaj urządzenia, określić jego parametry techniczne oraz zaprojektować zmiany w konstrukcji urządzenia, maszyny, instalacji przemysłowej lub obiektu technicznego w celu bezpiecznej i wydajnej realizacji praktycznego zadania inżynierskiego, potrafi zorganizować stanowisko pracy oraz dobrać środki ochrony w celu zapewnienia bezpieczeństwa i higieny pracy, potrafi pracować (realizować zadania inżynierskie) indywidualnie oraz w grupie, przyjmując w niej różne role - posiada umiejętność planowania i organizacji, ma doświadczenie związane z rozwiązywaniem praktycznych zadań inżynierskich, zdobyte w środowisku zajmującym się zawodowo działalnością inżynierską w zakresie inżynierii bezpieczeństwa,

- w zakresie kompetencji społecznych student: potrafi myśleć i działać w sposób przedsiębiorczy, uwzględniając aspekty bezpieczeństwa, ma świadomość wpływu działalności inżynierskiej, związanej z ryzykownymi procesami i operacjami technologicznymi na środowisko naturalne, ma świadomość wielopłaszczyznowego charakteru działalności inżynierskiej zarówno w przemyśle, jak i w instytucjach zajmujących się zapewnianiem bezpieczeństwa.

Osiągnięcie najważniejszych kluczowych kierunkowych efektów kształcenia, wynikających z koncepcji kształcenia na studiach drugiego stopnia zarówno na studiach cywilnych, jak i wojskowych, pozwala uznać, że:

- w zakresie wiedzy student: zna podstawowe metody i techniki stosowane w celu minimalizacji zagrożeń bezpieczeństwa technicznego, posiada uporządkowaną teoretycznie wiedzę obejmującą kierowanie akcją ratowniczą, posiada podstawową wiedzę o procesach technologicznych, w tym także o cyklu życia urządzeń i obiektów technicznych, posiada wiedzę niezbędną do rozumienia pozatechnicznych (społecznych, ekonomicznych, prawnych) uwarunkowań działalności inżynierskiej,

- w zakresie umiejętności student: potrafi integrować wiedzę z zakresu matematyki, fizyki, chemii, mechaniki, materiałoznawstwa, inżynierii procesowej oraz przepisów prawnych przy formułowaniu i rozwiązywaniu zadań inżynierskich, potrafi ocenić przydatność i możliwość wykorzystania nowatorskich technik i technologii w zakresie zastosowania ich w procesach technologicznych lub akcjach ratowniczych, potrafi zidentyfikować zagrożenia procesów technologicznych w aspekcie awaryjności maszyn, instalacji lub obiektów, potrafi, wykorzystując techniki analityczne (np. SWOT), uzasadnić wybór metod i narzędzi do rozwiązywania zadań inżynierskich w aspekcie ich ograniczeń oraz niedokładności wyników,

- w zakresie kompetencji społecznych student: posiada świadomość istoty pozatechnicznych aspektów i skutków społecznych działalności inżynierskiej, posiada świadomość swej roli w środowisku zawodowym, potrafi pełnić w niej różne funkcje, w tym także kierownicze, potrafi myśleć i działać w sposób kreatywny i przedsiębiorczy, umie zastosować elementy analizy ekonomicznej w celu poprawy efektywności pracy, posiada świadomość odpowiedzialności zawodowej.

Kluczowe kierunkowe efekty kształcenia realizowane w trakcie studiów, związane są z poszczególnymi celami kształcenia i podzielone na kategorie dotyczące obszarów wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

Koncepcja kształcenia na kierunku studiów „inżynieria bezpieczeństwa” nawiązuje do misji oraz strategii Akademii Wojsk Lądowych, którą jest przygotowanie, w ramach studiów pierwszego i drugiego stopnia, kandydatów na żołnierzy zawodowych do funkcjonowania w ramach systemów bezpieczeństwa narodowego i międzynarodowego. Natomiast w odniesieniu do studentów cywilnych misją AWL jest wykształcenie specjalistów z zakresu bezpieczeństwa narodowego oraz technicznych aspektów bezpieczeństwa.

Misja AWL realizowana jest w ramach działalności naukowo-badawczej i dydaktycznej w obszarze nauk społecznych oraz w obszarze nauk technicznych. Tak zapisana misja ma swoje odzwierciedlenie w głównych celach strategicznych AWL i Wydziału Nauk o Bezpieczeństwie odnoszących się do utrzymywania wysokiej jakości kształcenia kadr Sił Zbrojnych RP.

Wyrazem zgodności z przyjętą misją i celami kształcenia jest doskonalenie procesu kształcenia w kontekście rynku pracy, a także udokumentowany rozwój badań naukowych, odpowiadających na współczesne potrzeby gospodarki. Strategia AWL w zakresie koncepcji kształcenia odnosi się głównie do tworzenia zespołów naukowo-badawczych i zabezpieczenia właściwej infrastruktury technicznej do prowadzenia prac badawczo-rozwojowych i wdrożeniowych.

Tematyka prac badawczo-rozwojowych odnosi się do koncepcji kształcenia i pozwala twierdzić, że w ramach niektórych z prowadzonych prac zespoły badawcze pozyskują wiedzę i doświadczenie niezbędne do realizacji zajęć służących nabywaniu kompetencji zawodowych przez studentów.

Rezultaty prac rozwojowych prowadzonych w jednostce prac rozwojowych i ich wyniki są wykorzystywane w doskonaleniu i wzbogacaniu programu kształcenia na ocenianym kierunku oraz w jego realizacji, stanowiąc nowe treści dydaktyczne. Programy kształcenia są aktualizowane z wykorzystaniem tych wyników prac, które są przydatne i atrakcyjne ze względu na efekty kształcenia oraz są dostosowywane do potrzeb rynku.

Efekty kształcenia odniesiono do efektów w zakresie nauk technicznych oraz nauk społecznych, rozgraniczając praktyczny profil kształcenia na studia wojskowe i cywilne. Zróżnicowano jednocześnie efekty kształcenia dla poszczególnych specjalności proponowanych w planach studiów. Działania takie zdaniem ZO PKA są niewłaściwe, na co zwrócono uwagę Władzom Uczelni. Władze Wydziału przedstawiły projekt uchwały, w której kierunek studiów „inżynieria bezpieczeństwa” przyporządkowano do obszaru nauk technicznych (80%) oraz do obszaru nauk społecznych (20%). Opracowane efekty kształcenia odnosić się będą do dziedziny nauk technicznych w dyscyplinach: budowa i eksploatacja maszyn, budownictwo, technologia chemiczna, inżynieria środowiska, informatyka oraz dziedziny nauk społecznych w dyscyplinie nauk o bezpieczeństwie.

Dobre praktyki

-

Zalecenia

1. W sylabusach należy dokonać weryfikacji i korekty przedmiotowych efektów kształcenia, a w szczególności ich prawidłowego powiązania z efektami kierunkowymi.

Kryterium 2. Program kształcenia oraz możliwość osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia

- 2.1. Program i plan studiów - dobór treści i metod kształcenia
- 2.2. Skuteczność osiągania zakładanych efektów kształcenia
- 2.3. Rekrutacja kandydatów, zaliczanie etapów studiów, dyplomowanie, uznawanie efektów kształcenia oraz potwierdzanie efektów uczenia się

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 2

2.1.

W odniesieniu do studiów pierwszego stopnia proces kształcenia jest ukierunkowany przede wszystkim na osiągnięcie kompetencji inżynierskich. Potwierdzają to treści wielu przedmiotów, tj.: *Informatyka, Rysunek techniczny, Pracownia zastosowań praw fizyki, Pracownia chemii, Systemy wentylacji i klimatyzacji, Grafika inżynierska, Mechanika techniczna, Przedsiębiorczość indywidualna, Komputerowe wspomaganie projektowania, Środki bezpieczeństwa i ochrony, Konstrukcja i eksploatacja maszyn.*

W przypadku studiów drugiego stopnia kluczowymi celem jest także osiągnięcie kompetencji inżynierskich poprzez realizację przedmiotów, tj.: *Aparatura i armatura w technologii przemysłowej, Wspomaganie projektowania inżynierskiego, Metodologia badań naukowych, Elementy optymalizacji procesów przemysłowych, Dozór techniczny, Systemy informacji przestrzennej, Zarządzanie i dowodzenie w sytuacjach kryzysowych, Szacowanie ryzyka w zastosowaniach inżynierskich, Branżowe ratownictwo techniczne, Przedsiębiorczość indywidualna, Maszyny i sprzęt inżynierski, Sprzęt i technologie ratownictwa technicznego, Komunikacja i kultura bezpieczeństwa, Modelowanie systemów bezpieczeństwa.* Dobór treści na studiach drugiego stopnia uwzględnia także prowadzenie badań naukowych w ramach prac magisterskich.

Sylabusy przedmiotów określają szczegółowo formy zajęć dydaktycznych, wymiar godzin (nakład pracy studenta) i punktację ECTS. Precyzują sposoby realizacji zajęć, formę zaliczenia przedmiotu/modułu, wymagania wstępne, cele, efekty kształcenia, treści programowe i stosowane metody dydaktyczne. Określone są także warunki zaliczenia przedmiotu/modułu. Większość zajęć jest prowadzona metodami tradycyjnymi. Uzasadnione to jest znaczną liczbą zajęć praktycznych realizowanych w pracowniach i laboratoriach.

Zgodnie z obowiązującym planem i programem studia pierwszego stopnia obejmują 7 semestrów, co odpowiada 210 punktom ECTS. Zapewnia to osiągnięcie założonych efektów kształcenia oraz uzyskanie kwalifikacji odpowiadających poziomowi kształcenia (tytułu zawodowego inżyniera). Programy studiów, w zależności od specjalności, obejmują moduły zajęć z następującą liczbą punktów ECTS dla następujących kryteriów: zajęcia wymagające bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów 106 lub 107 pkt ECTS, zajęcia z obszaru nauk humanistycznych i nauk społecznych 23 pkt ECTS, zajęcia z przedmiotów wybieralnych 68 pkt ECTS na studiach cywilnych i odpowiednio: zajęcia wymagające bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów 117 pkt ECTS, zajęcia z obszaru nauk humanistycznych i nauk społecznych 29 pkt ECTS, zajęcia z przedmiotów wybieralnych 92 pkt ECTS na studiach wojskowych.

Studia drugiego stopnia obejmują 3 semestry, co odpowiada 90 punktom ECTS. Zapewnia to osiągnięcie założonych efektów kształcenia oraz uzyskanie kwalifikacji odpowiadających poziomowi kształcenia (tytułu zawodowego magistra inżyniera). Programy studiów obejmują

moduły zajęć z następującą liczbą punktów ECTS dla następujących kryteriów: zajęcia wymagające bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów 46 pkt ECTS, zajęcia z obszaru nauk humanistycznych i nauk społecznych 8 pkt ECTS, zajęcia z przedmiotów wybieralnych 30 pkt ECTS na studiach cywilnych i odpowiednio: zajęcia wymagające bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów 48 pkt ECTS, zajęcia z obszaru nauk humanistycznych i nauk społecznych 289 pkt ECTS, zajęcia z przedmiotów wybieralnych 47 pkt ECTS na studiach wojskowych.

Analiza programu studiów oraz sylabusów przedmiotów określonych jako związane z praktycznym przygotowaniem zawodowym wykazały, że dobór metod dydaktycznych umożliwia prowadzenie zajęć o charakterze praktycznym, zgodnie z wymaganiami profilu praktycznego i założonymi efektami kształcenia. Również wymiar godzinowy zajęć i punktacja ECTS (ponad 50%) przypisane zajęciom związanym z praktycznym przygotowaniem zawodowym spełniają wymagania przepisów rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 26 września 2016 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów.

Zajęcia realizowane na kierunku „inżynieria bezpieczeństwa” związane z praktycznym przygotowaniem zawodowym odbywają się w warunkach właściwych dla zakresu merytorycznego działalności zawodowej inżyniera i magistra inżyniera, w sposób umożliwiający bezpośrednie wykonywanie czynności praktycznych przez studentów. Kluczowe treści kształcenia odnoszą się do dziedziny nauk technicznych, a także do obszarów wiedzy inżynierskiej.

Treści programowe są systematycznie uaktualniane, co pozwala na dostosowanie ich do aktualnego stanu wiedzy. Przed rozpoczęciem każdego semestru prowadzący zajęcia dokonują uaktualnienia treści programowych prowadzonych przedmiotów oraz aktualizują wykaz literatury przedmiotu. Stosowane metody kształcenia uwzględniają samodzielne uczenie się studentów, aktywizujące formy pracy ze studentami oraz umożliwiają studentom osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia, w tym w przypadku studentów studiów pierwszego i drugiego stopnia, w tym co najmniej przygotowanie do prowadzenia badań.

Na kierunku „inżynieria bezpieczeństwa” wyróżnia się następujące formy dydaktyczne: wykład, ćwiczenia audytoryjne, laboratoria, zajęcia projektowe, lektoraty i praktyki studenckie. W realizacji zajęć audytoryjnych, np. wykład lub ćwiczenia stosuje się metody werbalne lub poglądowe, takie jak: wykład z pokazami działania (np. systemów, urządzeń) lub wykład problemowy (kształtujący efekty w zakresie wiedzy). W ramach ćwiczeń stosuje się metody problemowe pozwalające na rozwijanie efektów kształcenia w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych. W ramach zajęć laboratoryjnych stosuje się głównie metody praktyczne. Kształtują one szereg umiejętności praktycznych, np. przeprowadzania eksperymentów, wykonywania pomiarów, interpretacji uzyskanych wyników oraz wyciągania wniosków. Kształtowane są także kompetencje społeczne, m.in. w zakresie pracy w zespole. Metody praktyczne i problemowe są realizowane w ramach zajęć projektowych i zapoznają studenta z podstawowymi metodami, technikami i narzędziami stosowanymi przy rozwiązywaniu prostych zadań inżynierskich z elementami: mechaniki, automatyki i elektroniki.

Jednostka deklaruje w programie kształcenia znaczącą liczbę punktów ECTS związanych z przedmiotami o charakterze praktycznym. Szczegółowa analiza programu studiów i sylabusów wykazała, że wymagania określone w § 4 pkt. 4 Rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 26 września 2016 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów są spełnione na poziomie 114 punktów ECTS (153 ECTS na studiach wojskowych), co daje łącznie około 54% (73%) ogółu punktów ECTS. Przyjęte metody weryfikacji efektów kształcenia pozwalają

na skuteczną weryfikację efektów z zakresu umiejętności i kompetencji społecznych. Pewnym wyjątkiem w tym zakresie są natomiast praktyki studenckie.

Zajęciom wymagającym bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich przydzielono na studiach pierwszego stopnia 106 pkt. ECTS (117 ECTS na studiach wojskowych), które obejmują 789 (911) godzin wykładów (32,0% (23,2%)), 724 (2306) godzin ćwiczeń (29,4% (58,8%)), 408 (130) godzin zajęć laboratoryjnych (16,6% (3,3%)), 116 (138) godzin zajęć projektowych (4,7% (3,5%)). Na studiach drugiego stopnia zajęciom wymagającym bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich przydzielono 46 pkt. ECTS (48 ECTS na studiach wojskowych), które obejmują 334 (248) godzin wykładów (32,2% (15,9%)), 194 (904) godzin ćwiczeń (18,7% (57,9%)), 186 (62) godzin zajęć laboratoryjnych (17,9% (3,9%)), 32 (108) godzin zajęć projektowych (3,1% (6,9%)).

Przyjęto, że jeden punkt ECTS odpowiada efektom kształcenia, których uzyskanie wymaga od studenta średnio 25-30 godzin pracy obejmujących zajęcia z udziałem nauczyciela akademickiego (godziny kontaktowe) oraz pracę indywidualną określoną w programie studiów. Plan studiów obejmuje blok przedmiotów z obszaru nauk humanistycznych i społecznych którym przypisano 23 pkt ECTS na studiach cywilnych i 29 pkt ECTS na studiach wojskowych. Spełniony jest zatem warunek wynikający z rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego Dz. U. z dnia 30 września 2016 r., w sprawie warunków prowadzenia studiów, poz. 1596.

Plan studiów pierwszego stopnia obejmuje język obcy - 8 pkt. ECTS, praktyki zawodowe - 17 pkt ECTS, seminarium inżynierskie-praca inżynierska - 15 pkt. ECTS. Plan studiów zapewnia studentowi wybór przedmiotów z bloku przedmiotów wybieralnych, praktyki zawodowej oraz seminarium i pracy inżynierskiej, za które może on uzyskać na studiach stacjonarnych 68 pkt. ECTS co stanowi 32,4% ogólnej liczby tych punktów ECTS na studiach cywilnych oraz 92 pkt. ECTS co stanowi 43,8% ogólnej liczby tych punktów ECTS na studiach wojskowych.

Analiza planu studiów wskazuje, że ustalona kolejność przedmiotów na ocenianym kierunku jest właściwa. Nie dotyczy to jednak liczby punktów ECTS przypisanych poszczególnym przedmiotom. Analiza poszczególnych kart opisu przedmiotu wykazała, że nie stosuje się przy obliczaniu liczby pkt. ECTS przyjętej zasady, że 1 ECTS odpowiada 25-30 godzinom łącznego nakładu pracy studenta. Stosowana jest raczej zasada uznawalności ważności przedmiotu, co powoduje, że wymagana jest korekta większości sylabusów w tym zakresie. Jako przykład można tu wymienić przedmioty: *Matematyka z elementami statystyki opisowej* 120 godz.-10 ECTS, *Fizyka* 60 godz.-5 ECTS, *Rysunek techniczny* 60 godz.-5 ECTS, *Grafika inżynierska* 60 godz.-6 ECTS, *Nauka o materiałach* 60 godz.-5 ECTS, *Mechanika techniczna* 60 godz.-5 ECTS, *Elektronika* 60 godz.-5 ECTS, *Wytrzymałość materiałów* 60 godz.-5 ECTS, *Komputerowe wspomaganie projektowania* 60 godz.-5 ECTS i wiele innych.

Po przeprowadzonej analizie treści kształcenia ZO PKA ocenia, że istnieje spójność treści programowych z efektami kształcenia zakładanymi dla ocenianego kierunku. Zastrzeżenia budzi zbyt mała liczba godzin zajęć projektowych niezbędnych do nabywania umiejętności inżynierskich. Sytuacja ta wymaga korekty. „Inżynieria bezpieczeństwa” jako kierunek interdyscyplinarny wymaga szczególnie dużo zajęć projektowych dla zapewnienia pełnego osiągnięcia założonych efektów kierunkowych.

Zgodnie z uchwałą Senatu WSOWL nr 9/III/2017 z dnia 2 marca 2017 roku obowiązują następujące liczebności grup dydaktycznych: wykłady ogólne – 80 - 150 osób, liczba ta może być wyższa, jeżeli są do dyspozycji sale o większej pojemności; wykłady specjalistyczne – od 80 osób; ćwiczenia – do 35 osób; lektoraty – do 15 osób; laboratoria wymagające szczególnego nadzoru i kontroli ze strony nauczyciela akademickiego – 10 osób, laboratoria komputerowe –

do 15 osób; seminaria dyplomowe – do 20 osób na studiach pierwszego stopnia oraz do 15 osób na studiach drugiego stopnia.

Podczas wizytacji przeprowadzono hospitacje kilkunastu zajęć. Laboratoria w większości wyposażone są w nowoczesne stanowiska dydaktyczne i aparaturę pomiarową oraz sprzęt audiowizualny, który umożliwia stosowanie nowoczesnych form przekazywania wiedzy. Tematyka zajęć była zgodna z sylabusami przedmiotów. Można potwierdzić aktualność treści programowych w powiązaniu z zapewnieniem możliwości osiągnięcia przez studentów praktycznie wszystkich efektów kształcenia określonych dla ocenianego kierunku.

Szczegółowy program praktyki zawodowej studenta WNoB i zasady jej odbywania określa *Regulamin Praktyk Studenckich WSOWL*, który jest załącznikiem do Uchwały Senatu Nr 37/XII/2014 z dnia 16 grudnia 2014 r. Program praktyk odpowiada sformułowanym dla nich efektom kształcenia, a miejsca odbywania praktyk gwarantują realizację tego programu i zdobycie przez studentów przypisanych do nich efektów kształcenia. W planie studiów pierwszego stopnia na praktyki przewidziano 480 godzin (3 miesiące), w tym 320 godzin na V semestrze (za które student otrzymuje 11 pkt ECTS) oraz 160 godzin praktyk na VI semestrze (za które student otrzymuje 6 pkt ECTS). Łącznie studenci pierwszego stopnia otrzymują za praktyki 17 pkt ECTS. Dodatkowo na studiach II stopnia studenci odbywają po II semestrze 160 godzin praktyk, za które otrzymują 6 pkt ECTS.

Studenci studiów cywilnych odbywają obowiązkowe praktyki w wielu przedsiębiorstwach przemysłowych regionu dolnośląskiego, w tym m.in.: Loft Construction Sp. z o.o., Konfexim 2 Sp. z o.o., Lubawa S.A., Impel Security Polska Sp. z o.o., TPK Security Sp. z o.o., Firma Ogólnobudowlana „AS”, PPUH „STANDOTRON”, PCC Rokita w Brzegu Dolnym, Zadaszenia Poliwęglanowe Nikodem Waldemar, DEM Zakład Usług Inżynieryjno-Budowlanych i w wielu innych firmach – także na terenie kraju (np. w Przedsiębiorstwie Robót Drogowych i Mostowych Sp. z o.o. w Sieradzu, PKP PLK S.A. Zakład Linii Kolejowych Ostrów Wielkopolski).

W przypadku studentów będących kandydatami na żołnierzy zawodowych, cele i zasady realizacji praktyk są podobne z tym, że praktyka jest realizowana w jednostkach wojskowych, centrach szkolenia lub innych instytucjach wojskowych (z pominięciem instytucji cywilnych). Wymagania do zaliczenia tych praktyk są zbliżone, a rolę Opiekuna praktyki w jednostce wojskowej pełni dowódca pododdziału, do którego trafia student podchorąży. Praktyki te odbywają się w różnych okresach kształcenia w zależności od specjalności wojskowej, a ich zakres narzucony został przez Departament Nauki i Szkolnictwa Wojskowego Ministerstwa Obrony Narodowej.

Koordynatorem cywilnych praktyk studenckich jest Biuro Karier i Programu Erasmus, a w odniesieniu do praktyk wojskowych, tzw. Zespół Dydaktyki, który organizuje praktyki w jednostkach wojskowych, a miejsce odbywania tych praktyk jest uzgadniane z MON.

Do zadań Biura Karier i Programu Erasmus należy aktywne poszukiwanie nowych partnerów, chętnych przyjąć studentów na praktykę zawodową, współpraca z instytucjami, które przyjmują studentów na praktyki lub do których student został skierowany na praktykę; przedstawianie studentom ofert miejsc praktyk, przedstawianie do akceptacji Rektora - Komendanta lub upoważnionej przez niego osoby, umów i/lub porozumień z podmiotami przyjmującymi studentów Uczelni na praktykę, nadzór nad obsługą praktyk w systemie informatycznym AWL, sporządzanie sprawozdań związanych z organizacją praktyk.

Za spójność programu praktyk cywilnych z założonymi efektami kształcenia, organizację praktyk oraz opiekę nad nimi i zaliczenie odpowiada Pełnomocnik Dziekana ds. praktyk - Opiekun praktyk. Natomiast za nadzór nad organizacją i przebiegiem praktyk wojskowych sprawuje, upoważniony przez Rektora – Komendanta, Pełnomocnik Rektora-Komendanta ds. Praktyk wojskowych – Opiekun praktyk wojskowych.

We wstępnej fazie praktyk cywilnych studenci odbywają szkolenia z zakresu BHP i specjalistyczne szkolenia stanowiskowe. Podczas całego przebiegu praktyki studenci mają wsparcie ze strony doświadczonych pracowników zatrudnionych w poszczególnych przedsiębiorstwach, firmach i instytucjach. Uczestniczą m.in. w obsłudze i serwisowaniu maszyn i urządzeń mechanicznych, elektronicznych i automatyki przemysłowej. Duża liczba firm i instytucji oferujących praktyki zawodowe zapewnia szeroki wachlarz nowoczesnej infrastruktury technicznej i technologicznej. Lokalizacja przedsiębiorstw jest na ogół związana z miejscem zamieszkania lub pobytem studentów podczas praktyki.

Realizując opracowaną przez WNoB koncepcję kształcenia i monitorując tok studiów, w procesie kształcenia zwraca się szczególną uwagę by absolwenci posiadali odpowiednie kompetencje z zakresu wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych. Przy tym powinni być świadomi i przygotowani do uczenia się przez całe życie, a ich wykształcenie winno odpowiadać potrzebom otoczenia społeczno-gospodarczego oraz szybko zmieniającego się rynku pracy.

W zależności od potrzeb oraz zgodnie z Regulaminem studiów AWL studenci cywilni mogą realizować zajęcia w ramach indywidualnego toku studiów lub indywidualnej organizacji studiów. Z tej możliwości korzystają przed wszystkim studenci, którzy przenosząc się z innej uczelni, muszą uzupełnić różnice programowe.

2.2. Weryfikacja efektów kształcenia osiągniętych przez studentów realizowana jest zgodnie z Uczelnianym Systemem Zapewnienia Jakości Kształcenia w Akademii Wojsk Lądowych imienia generała Tadeusza Kościuszki, określonym Uchwałą Senatu AWL nr 22/XII/2017 z dnia 20.12.2017 r. Jest ona prowadzona na wszystkich etapach kształcenia, przede wszystkim poprzez zaliczenie studentowi danej formy dydaktycznej przez nauczyciela akademickiego na podstawie ocen formujących oraz weryfikację zbiorczą na podstawie oceny podsumowującej w ramach poszczególnych przedmiotów. Początkiem procesu weryfikacji osiągnięcia przez studentów efektów kształcenia jest określenie przez nauczyciela w karcie przedmiotu przedmiotowych efektów kształcenia, przypisanie ich do kierunkowych efektów kształcenia oraz wskazanie sposobów weryfikacji ich osiągnięcia. Formom zaliczenia odpowiadają konkretne oceny formujące, które w określonej konfiguracji składają się na ocenę końcową. Końcowa ocena dostateczna i wyższa oznacza osiągnięcie wszystkich zamierzonych efektów kształcenia na poziomie pozytywnym. W kolejnym etapie weryfikacji nauczyciel opracowuje sprawozdanie walidacyjne w postaci dwóch protokołów, weryfikacji założonych przedmiotowych efektów kształcenia oraz szczegółowego, dotyczącego nieosiągniętych zakładanych efektów kształcenia. Pierwszy z nich przechowywany jest w formie elektronicznej w tzw. teczce nauczyciela, na podstawie drugiego Wydziałowy zespół ds. jakości kształcenia określa stopień osiągnięcia efektów kształcenia dla WNoB.

Weryfikacja efektów kształcenia prowadzona jest również na etapie procesu dyplomowania, praktyk oraz monitorowania losów zawodowych absolwentów.

Proces dyplomowania regulują: *Regulamin studiów AWL* oraz *Zasady redagowania i oceniania pracy dyplomowej*. Weryfikacji efektów kształcenia procesu dyplomowania dokonuje prowadzący seminarium dyplomowe nauczyciel akademicki (promotor), który sporządza protokół weryfikacji efektów kształcenia seminarium dyplomowego. Celem egzaminu dyplomowego jest wykazanie, że student:

- samodzielnie identyfikuje problemy postawione w zadanych pytaniach,
- potrafi wyczerpująco i przekonująco przedstawić odpowiedzi na pytania z obszaru tematycznego pracy dyplomowej, posługując się przy tym wiadomościami z literatury, wiedzą z zakresu kierunku studiów i specjalności kształcenia, jak i sądami własnymi,

- prowadzi wywód logicznie,
- potrafi przedstawić narzędzia badawcze wykorzystywane w procesie empirycznym, udokumentować otrzymane wyniki i je zinterpretować,
- posługuje się jasnym i precyzyjnym językiem.

W celu czuwania nad odpowiednio wysokiej jakości procesem dyplomowania na WNoB został powołany Pełnomocnik Dziekana ds. Dyplomowania (Zarządzeniem Dziekana nr 24/2017) oraz Wydziałowy zespół ds. dyplomowania i organizacji studiów (Zarządzeniem Dziekana nr 24/2017), których zadaniem jest dbanie o prawidłowy przebieg procesu dyplomowania oraz o jego doskonalenie.

Weryfikacja efektów kształcenia obejmuje również praktyki. Szczegółowe kwestie dotyczące zasad realizacji praktyk zawodowych określa regulamin praktyk studenckich w AWL. Dziekan WNoB, dla sprawowania nadzoru nad organizacją i przebiegiem praktyk, powołuje pełnomocnika dziekana ds. praktyk studenckich (Zarządzenie Dziekana WNoB nr 16/2017 z dnia 20.09.2017 r.), w przypadku studentów – kandydatów na żołnierzy zawodowych, Rektor wyznacza wojskowych nauczycieli akademickich odpowiedzialnych za nadzór nad realizacją praktyk w jednostkach i instytucjach wojskowych oraz ośrodkach szkolenia rodzajów wojsk. Weryfikacja efektów kształcenia w procesie realizacji praktyk zawodowych odbywa się na podstawie: dziennika praktyk zawodowych i sprawozdania z praktyk. Zaliczenie praktyki stanowi potwierdzenie osiągnięcia efektów kształcenia przewidzianych dla praktyk zawodowych.

W procesie monitorowania stopnia osiągnięcia efektów kształcenia biorą udział:

- nauczyciele akademicki zaliczani do minimum kadrowego (coroczna opinia),
- Rada WNoB na posiedzeniach poświęconych jakości kształcenia,
- Rada Programowa (opinia dotycząca stopnia realizacji efektów kształcenia oraz ich aktualności, w tym w odniesieniu do wymogów rynku pracy),
- Studenci w ramach powszechnego procesu ankietowania (np. pytanie ankietowe *Czy prowadzący oceniał uzyskiwane przez Panią/Pana efekty kształcenia zgodnie z warunkami przedmiotowymi? oraz Czy treści kształcenia zwiększyły Pani/Pana wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne w zakresie studiowanego kierunku?*),
- Wydziałowy zespół ds. jakości kształcenia (powołany Zarządzeniem Dziekana WNoB nr 33/2016 z dnia 22.12.2016 r., na bieżąco aktualizowany pod kątem jego składu), określający stopień osiągnięcia efektów kształcenia dla WNoB na posiedzeniach po zakończeniu każdego semestru studiów.

Podstawą do zaliczenia odbytej praktyki są osiągnięte efekty kształcenia, udokumentowane sprawozdaniem z praktyki lub też opisane w dzienniczku praktyk przez studenta. Na WNoB istnieje także możliwość realizacji praktyki zawodowej w ramach praktyk zagranicznych. Praktyki organizowane przez WNoB w przedsiębiorstwach zagranicznych wymagają spełnienia warunków określonych w regulaminie praktyk zagranicznych (m.in. biegłej znajomości języka obcego, dobrych wyników w nauce, zaangażowania w działalność naukową).

Z informacji uzyskanych przez ZO PKA wynika, że opiekunowie praktyk (cywilnych i wojskowych) prowadzą systematycznie dokumentację dotyczącą systemu kontroli praktyk. Z analizy posiadanej dokumentacji przez WNoB wynika, że praktyki zaliczają ww. opiekunowie praktyk, na podstawie dziennika praktyk i zaświadczenia o odbyciu studenckiej praktyki zawodowej, wystawionego przez zakładowego opiekuna praktyk. Warunkiem zaliczenia praktyki jest wywiązanie się z zadań wskazanych w ustalonym programie praktyki oraz zadań wyznaczonych przez osobę odpowiedzialną za realizację praktyki po stronie zakładu pracy.

Po zrealizowaniu, wymaganego programem wymiaru godzinowego praktyki studenckiej, student drukuje z modułu *Wirtualna Uczelnia* zaświadczenie o odbyciu studenckiej praktyki zawodowej oraz wypełniony dziennik praktyk i przedkłada oba dokumenty do podpisu opiekuna praktyk w zakładzie pracy. W ww. dzienniku praktyk student opisuje charakterystykę przedsiębiorstwa, jego infrastrukturę (technologiczną, organizacyjną i laboratoryjną), przebieg praktyki, zakres, nabyte umiejętności i wnioski dot. przebiegu praktyki, wraz z rekomendacjami na przyszłość. Niezaliczenie praktyki przez Opiekuna praktyk jest jednoznaczne z niezaliczeniem semestru, w którym praktyka powinna być realizowana.

Dokumentacja z przebiegu praktyki obejmuje: dokumentację przebiegu praktyk, gromadzoną w wersji elektronicznej, w module *Wirtualna Uczelnia* oraz dokumentację uczelni w wersji papierowej (np. Regulamin praktyk, porozumienia i umowy z pracodawcami), przechowywaną przez opiekuna praktyk na WNoB.

Analizowana dokumentacja dotycząca przebiegu i zaliczania praktyk jest prowadzona prawidłowo. W analizowanych dokumentach dokonywano: precyzyjnego określenia miejsca i terminu odbywania praktyk, charakterystykę przedsiębiorstwa, w której praktykę student odbywał, zakresy wykonywanych przez praktykanta zajęć w poszczególnych tygodniach oraz wnioski dotyczące odbytych praktyk. Uwzględniane są one do dalszego procesu doskonalenia praktyk. Praktyki zawodowe są rozliczane podczas semestru dyplomowego przed uznaniem dorobku studenta i wpisywane do suplementu dyplomu. Wydziałowy Opiekun praktyk analizuje przedłożone dokumenty (sprawozdanie, w tym potwierdzenie odbycia praktyki, ocenę opiekuna praktyki po stronie zakładu pracy, wykaz wykonanych zadań oraz zasobów wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych nabytych w firmie, w której odbywała się praktyka), na podstawie których ocenia realizację efektów kształcenia przypisanych do praktyk zawodowych.

Nauczyciel akademicki posiada autonomię w wyborze rodzajów, tematyki i metodyki prac przejściowych i egzaminacyjnych oraz form weryfikacji efektów kształcenia, jeśli zgadzają się one z regulaminem studiów w zakresie, m.in. rygorów dydaktycznych (egzamin, zaliczenie na ocenę, zaliczenie) i skali ocen.

Zasady dokumentowania efektów kształcenia w AWL są regulowane zapisami § 53 Uczelnianego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia. Uszczegółowienie tych zapisów stanowi Zarządzenie Dziekana WNoB nr 18/2017 z dnia 21 września 2017 r. dotyczące prowadzenia teczek nauczycieli na Wydziale Nauk o Bezpieczeństwie. Zgodnie z tym zarządzeniem każdy nauczyciel akademicki gromadzi dokumentację potwierdzającą osiągnięcie efektów kształcenia: karty przedmiotów, protokoły walidacji, przykładowe prace egzaminacyjne, raporty z zajęć terenowych, ćwiczeń, badań itp. Teczki przechowywane są w jednostkach organizacyjnych prowadzących kierunek, przez rok po zakończeniu cyklu kształcenia i udostępniane członkom Rad Programowych, przełożonym oraz innym odpowiedzialnym za jakość kształcenia w Wydziale.

Monitoring losów zawodowych absolwentów prowadzony jest w ramach realizowanych kierunków studiów przez Biuro Karier i Programu Erasmus. Celem monitoringu jest dostosowanie programów kształcenia na kierunku „inżynieria bezpieczeństwa” do potrzeb krajowego i międzynarodowego rynku pracy. Szczegółowy sposób prowadzenia badań i udostępniania ich wyników zawarto w Regulaminie monitorowania karier zawodowych absolwentów AWL. Wyniki są poddawane analizom i omawiane przez Radę WNoB, a wnioski służą, m.in. weryfikacji kierunkowych efektów kształcenia.

2.3. Podstawą prawną regulującą warunki i tryb rekrutacji do AWL są stosowne uchwały Senatu AWL. O przyjęcie na stacjonarne studia pierwszego stopnia kierunku „inżynieria

bezpieczeństwa” mogą ubiegać się absolwenci szkół ponadgimnazjalnych posiadający świadectwo dojrzałości, a także spełniający wymagania określone w uchwale Senatu AWL dotyczące warunków i trybu rekrutacji.

Postępowanie rekrutacyjne na studia cywilne ma charakter konkursowy, w którym podstawę przyjęcia, z uwzględnieniem limitów miejsc, stanowi analiza wyników ze świadectw dojrzałości polegająca na określeniu „punktów wniesionych” z dwóch przedmiotów objętych zewnętrznym egzaminem maturalnym (wyłącznie wyniki części pisemnej).

W ramach postępowania rekrutacyjnego na studia pierwszego stopnia w charakterze kandydata na żołnierza zawodowego prowadzone są dodatkowe egzaminy wstępne obejmujące: sprawdzian sprawności fizycznej oraz test znajomości języka angielskiego (dla kandydatów, którzy nie zdawali go na egzaminie maturalnym).

O przyjęcie na studia drugiego stopnia na kierunku „inżynieria bezpieczeństwa” może ubiegać się osoba posiadająca tytuł zawodowy inżyniera, licencjata lub równorzędny uzyskany na kierunku „inżynieria bezpieczeństwa” lub kierunku w obszarze nauk technicznych, a także ścisłych. W każdym przypadku Dziekan WNoB określa ewentualne różnice programowe i sposób ich uzupełnienia. W ramach uzupełnienia różnic programowych organizowany jest Kurs Kształcenia Wyrównawczego, który odbywa się w początkowych tygodniach, pierwszego semestru studiów. Postępowanie rekrutacyjne na studia ma charakter konkursowy, w którym podstawę przyjęcia, z uwzględnieniem limitów miejsc, stanowią wyniki studiów pierwszego stopnia. Warunki i tryb rekrutacji kandydatów oraz formy studiów na kierunku „inżynieria bezpieczeństwa” uchwalane są corocznie przez Senat AWL.

W przypadku wojskowych studiów drugiego stopnia, mających charakter studiów zamawianych przez MON, postępowanie rekrutacyjne ma charakter formalny i dotyczy tylko absolwentów studiów pierwszego stopnia kierunku „inżynieria bezpieczeństwa” w specjalności „inżynieria wojskowa”.

Na WNoB obowiązuje zasada uznawania efektów kształcenia, okresów kształcenia oraz kwalifikacji uzyskanych w szkolnictwie wyższym na podstawie § 27 ust. 5 Regulaminu Studiów AWL, który upoważnia Dziekana do wydania decyzji uznania punktów uzyskanych w innych uczelniach po zapoznaniu się z dokumentacją przebiegu studiów odbytych poza AWL. WNoB uczestniczy także w realizacji programu Erasmus+ i uznaje dorobek studentów uzyskany w uczelniach, z którymi AWL posiada podpisane stosowne umowy o współpracy. Warunki studiowania i zasady uznawania efektów w przypadku studiów w ramach programu Erasmus+ regulują „Zasady realizacji programu Erasmus+ w AWL”.

Ze względu na fakt, że kierunek „inżynieria bezpieczeństwa” prowadzony na WNoB nie był poddany ocenie programowej, WNoB nie posiada uprawnień, o których mowa w art. 170e ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym, który mówi że: „Do potwierdzania efektów uczenia się na danym kierunku, poziomie i profilu kształcenia jest uprawniona podstawowa jednostka organizacyjna uczelni posiadająca co najmniej pozytywną ocenę programową na tym kierunku, poziomie i profilu kształcenia, a w przypadku nieprzeprowadzenia oceny na tym kierunku studiów – podstawowa jednostka organizacyjna uczelni posiadająca uprawnienie do nadawania stopnia naukowego doktora w zakresie obszaru kształcenia i dziedziny, do których jest przyporządkowany ten kierunek studiów”.

Od października 2016 r. w WNoB obowiązują wytyczne do dyplomowania i kierowania pracą dyplomową (Zarządzenie Dziekana WNoB nr 28/2016 z dnia 01.10.2016 r.), które określają szczegółowe zadania dydaktyczne nauczycieli akademickich w zakresie dyplomowania. Semina dyplomowe (magisterskie i inżynierskie) prowadzą głównie samodzielni pracownicy naukowcy, a także doktorzy. Po wyborze promotora studenci opracowują kartę tematu pracy dyplomowej. Następnie tematy prac zatwierdzane są przez pełnomocnika Dziekana WNoB ds.

dyplomowania, według kryterium związku z kierunkiem studiów i specjalnością kształcenia. W pracach magisterskich wymagany jest wkład twórczy studenta opisany w rozdziale badawczym wraz z metodologią badań. Wyniki swoich badań dyplomant przedstawia podczas egzaminu dyplomowego.

Proces dyplomowania na WNoB jest realizowany zgodnie z zasadami określonymi w poniższych dokumentach:

- Regulamin studiów AWL,
- Zasady redagowania i oceniania pracy dyplomowej oraz tryb przeprowadzenia egzaminu dyplomowego na Wydziale Nauk o Bezpieczeństwie,
- zarządzenia Dziekana WNoB, (m.in. w sprawie: zasad składania prac dyplomowych i organizacji egzaminu dyplomowego, wyboru promotorów, doboru nauczycieli akademickich do procesu dyplomowania).

Nad całością procesu dyplomowania nadzór sprawuje wydziałowy zespół ds. dyplomowania i organizacji studiów. Egzaminy dyplomowe realizowane są zgodnie z harmonogramem zatwierdzanym przez Dziekana, a w skład komisji wchodzi: przewodniczący (samodzielny nauczyciel akademicki), promotor, członek komisji i sekretarz komisji. Dokumentacja procesu dyplomowania jest zdawana w dniu egzaminu do Dziekanatu. Spośród prac dyplomowych wyłania się najlepsze, które są oceniane w dodatkowym konkursie. Wyróżnienie to jest odnotowywane w suplemencie do dyplomu dyplomanta.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

W odniesieniu do studiów pierwszego i drugiego stopnia proces kształcenia jest ukierunkowany przede wszystkim na osiągnięcie kompetencji inżynierskich.

Analiza programu studiów oraz sylabusów przedmiotów określonych jako związane z praktycznym przygotowaniem zawodowym wykazały, że dobór metod dydaktycznych umożliwia prowadzenie zajęć o charakterze praktycznym, zgodnie z wymaganiami profilu praktycznego i założonymi efektami kształcenia.

Analiza planu studiów wskazuje, że ustalona kolejność przedmiotów na ocenianym kierunku jest właściwa. Nie dotyczy to jednak liczby punktów ECTS przypisanych poszczególnym przedmiotom. Analiza poszczególnych kart opisu przedmiotu wykazuje, że nie stosuje się przy obliczaniu liczby pkt. ECTS przyjętej zasady, że 1 ECTS odpowiada 25-30 godzinom łącznego nakładu pracy studenta. Stosowana jest raczej zasada uznawalności ważności przedmiotu, co powoduje że wymagana jest korekta większości sylabusów w tym zakresie.

Po przeprowadzonej analizie treści kształcenia ZO PKA ocenia, że istnieje spójność treści programowych z efektami kształcenia zakładanymi dla ocenianego kierunku. Zastrzeżenia budzi zbyt mała liczba godzin zajęć projektowych niezbędnych do nabywania umiejętności inżynierskich. Sytuacja ta wymaga korekty. „Inżynieria bezpieczeństwa” jako kierunek interdyscyplinarny wymaga dużo zajęć projektowych dla zapewnienia pełnego osiągnięcia założonych efektów kierunkowych.

Dokumentacja dotycząca przebiegu i zaliczania praktyk jest prowadzona prawidłowo.

Weryfikacja efektów kształcenia osiąganych przez studentów realizowana jest zgodnie z Uczelnianym Systemem Zapewnienia Jakości Kształcenia w Akademii Wojsk Lądowych imienia generała Tadeusza Kościuszki.

Laboratoria w większości wyposażone są w stanowiska dydaktyczne i aparaturę pomiarową oraz sprzęt audiowizualny, który umożliwia stosowanie nowoczesnych form przekazywania wiedzy. Tematyka zajęć jest zgodna z sylabusami.

Dobór form zajęć dydaktycznych na ocenianym kierunku, ich organizacja oraz liczebność grup

umożliwiają studentom osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia. Kadra dydaktyczna dostosowuje treść materiału do potrzeb studenta, a metody kształcenia sprzyjają aktywizacji uczących się. Metody oceniania umożliwiają studentom badanie stopnia osiągnięcia przez nich efektów kształcenia. Jednostka dokłada starań, aby studenci nie tylko osiągalili zakładane efekty kształcenia, ale też mieli ich świadomość.

Dobre praktyki

-

Zalecenia

1. Należy zwiększyć w planie studiów liczbę godzin zajęć projektowych, które zapewnią pełne osiągnięcie założonych efektów kierunkowych, zwłaszcza tych które prowadzą do uzyskania kompetencji inżynierskich.
2. Należy dokonać weryfikacji i korekty punktów ECTS przypisanych poszczególnym przedmiotom/modułom przedmiotów.
3. Zwrócić uwagę prowadzącym, odnośnie nanoszenia efektów sprawdzania prac etapowych.
4. Należy zadbać o inżynierski charakter prac dyplomowych.

.....

Kryterium 3. Skuteczność wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia

3.1. Projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie i okresowy przegląd programu kształcenia

3.2. Publiczny dostęp do informacji

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 3

3.1 Działania systemu zapewnienia jakości kształcenia w zakresie projektowania, zatwierdzania, monitorowania i okresowego przeglądu programu kształcenia zostały określone Uchwałą Senatu nr 22/XII/2017 z dnia 20 grudnia 2017 r. w sprawie *Uczelnianego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia w Akademii Wojsk Lądowych imienia generała Tadeusza Kościuszki*. Dokument ten wskazuje jako kluczowy element Systemu monitorowanie i okresowy przegląd programu kształcenia oraz ocenę osiągnięcia przez studentów efektów kształcenia.

Projektowanie programów kształcenia przebiega zgodnie z Uchwałą Senatu nr 2/I/2017 z dnia 30 stycznia 2017 r. w sprawie wytycznych dla rad wydziałów Uczelni do opracowania programów kształcenia dla wszystkich kierunków studiów pierwszego i drugiego stopnia kształcenia profilu praktycznego – studia wojskowe oraz Uchwałą Senatu nr 3/I/2017 z dnia 30 stycznia 2017 r. w sprawie wytycznych dla rad wydziałów Uczelni do opracowania programów kształcenia dla wszystkich kierunków studiów pierwszego i drugiego stopnia kształcenia profilu praktycznego – studia cywilne. Ponadto, na Wydziale Nauk o Bezpieczeństwie zarządzeniem Dziekana nr 3/2017 z dnia 13 lutego 2017 r. zasady projektowania i zmian programów kształcenia zostały bardziej zindywidualizowane i doprecyzowane w stosunku do wytycznych uchwalonych przez Senat Uczelni. Dokument wskazuje kolejne kroki w ramach projektowania i uchwalania programów kształcenia, w których biorą udział: dyrektor instytutu odpowiedzialny za kierunek studiów, Rada Programowa, Prodzikan ds. Dydaktycznych, Pełnomocnik Dziekana ds. Jakości Kształcenia, samorząd studentów, Komisja ds. kształcenia, Rada Wydziału oraz Senat (w przypadku zmiany kierunkowych efektów kształcenia, programów kształcenia dla nowych kierunków lub specjalności). Przygotowane propozycje nowego programu kształcenia należy do Zespołu ds. Opracowywania Programów Kształcenia powołanego zarządzeniem Dziekana nr 3/2017 z dnia 13 lutego 2017 r. Zespół ten w możliwie szerokim zakresie uwzględnia zgłaszane poprawki, a następnie przekazuje projekt zmian do zatwierdzenia przez Radę Wydziału. Dla sprawowania nadzoru nad procesami zapewniania jakości kształcenia kierunku „inżynieria bezpieczeństwa” powołano również tzw. opiekuna kierunku. Do jego zadań należy: proponowanie planów studiów dla specjalności w ramach danego kierunku studiów wraz z określeniem efektów kształcenia i struktury przedmiotów, dobór nauczycieli akademickich i ekspertów niebędących nauczycielami akademickimi, a legitymujących się dużym doświadczeniem zawodowym, do prowadzenia zajęć specjalnościowych i przedłożenie propozycji w tym zakresie dziekanowi, współpraca z wydziałowym zespołem dydaktycznym ds. dyplomowania w zakresie przygotowania propozycji zagadnień specjalnościowych na egzamin dyplomowy.

Przy projektowaniu programu kształcenia uwzględnia opinie interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych. Stosowne regulacje dotyczące udziału poszczególnych grup interesariuszy znajdują się w uchwale Senatu w sprawie *Uczelnianego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia w Akademii Wojsk Lądowych imienia generała Tadeusza Kościuszki*. Zgodnie z przepisami w niej zawartymi w skład Wydziałowego Zespołu ds. Jakości Kształcenia wchodzi nauczyciele akademicy, przedstawiciele interesariuszy zewnętrznych oraz studenci kierunku „inżynieria bezpieczeństwa”, którzy mogą zgłaszać zebrane sugestie studentów oraz własne propozycje zmian. Nowe plany studiów lub zmiany realizowanych planów są ponadto konsultowane z przedstawicielami samorządu studenckiego. Przedstawiciele studentów biorą udział w posiedzeniach Rady Wydziału, Senatu, biorą także udział w dyskusji merytorycznej

podczas posiedzenia. Opinie studentów na temat stopnia osiągnięcia efektów kształcenia są wyrażane także w ankietach studenckich. Bieżące monitorowanie programu studiów jest realizowane także poprzez zgłaszanie uwag i propozycji przez studentów do wykładowców prowadzących zajęcia, jak i władz Wydziału. Przy projektowaniu efektów kształcenia istotne znaczenie mają również opinie pozyskiwane od Rady Programowej kierunku, w skład której wchodzi przedstawiciele interesariuszy zewnętrznych. Uczelnia współpracuje z instytucjami społecznymi, gospodarczymi i administracyjnymi w regionie, a także kilkudziesięcioma jednostkami i instytucjami wojskowymi. Akademia stale dostosowuje do potrzeb rynku pracy programy kształcenia na poszczególnych kierunkach studiów, m.in. poprzez: ofertę edukacyjną wzbogaconą o formy praktyczne, kursy i szkolenia specjalistyczne, wykłady otwarte praktyków biznesu. Dzięki udziałowi współpracujących z Wydziałem partnerów z otoczenia społeczno-gospodarczego, tematy i zadania realizowane przez studentów ocenianego kierunku w ramach projektów inżynierskich i prac dyplomowych są zbieżne z aktualnymi problemami rynku pracy. Współpraca z przedstawicielami pracodawców pozwala ponadto na wykonywanie zleczanych przez nich prac badawczych, specjalistycznych obliczeń, pomiarów, projektów, a także opracowanie ekspertyz. Przykładem wykorzystania opinii interesariuszy są zmiany w planach studiów m.in. zakres praktyk, utworzenie specjalności *Bezpieczeństwo w systemach logistycznych i transportowych* na studiach pierwszego stopnia, zmiana specjalności *Bezpieczeństwo procesowe i ochrona radiologiczna* na *Techniczne systemy bezpieczeństwa i ratownictwo techniczne*. Na podstawie sugestii członów Rady Programowej Wydziału Nauk o Bezpieczeństwie w 2016 roku na studiach pierwszego stopnia przedmiotu Techniki ochrony osób i mienia, który będzie realizowany od roku akademickiego 2018/2019. W efekcie wykorzystania propozycji zgłaszanych przez interesariuszy kierunku, zgodnie z przedstawioną procedurą projektowania efektów kształcenia, w minionym roku akademickim wprowadzono nowe efekty kształcenia, odpowiadające sugestiom interesariuszy zewnętrznych: w zakresie wiedzy: ma wiedzę w zakresie ryzykownych procesów i operacji przemysłowych (efekt K1_W04_IB_P); w zakresie umiejętności: Posiada umiejętność wyboru metod optymalizacji procesów i operacji w celu poprawienia bezpieczeństwa (efekt K1_U06_IB_P), z listy efektów kształcenia zostały usunięte treści odnoszące się do zakresu materiału w ramach ochrony radiologicznej i fizyki jądrowej.

Monitorowanie programu kształcenia prowadzone jest poprzez bieżące pozyskiwanie od nauczycieli akademickich informacji na temat przebiegu procesu kształcenia, a także wnioski formułowane w toku prac prowadzonych przez Wydziałowy Zespół ds. Jakości Kształcenia. Członkowie Zespołu wyznaczeni do przeprowadzenia oceny dokonują weryfikacji sylabusów (kart) wszystkich przedmiotów występujących w programie kształcenia na ocenianym kierunku i poziomie kształcenia w celu sprawdzenia poprawności w ich wypełnianiu, oceniają zgodność sylabusów z programem kształcenia, oceniają poprawność zaplanowanej liczby godzin zajęć i proporcji wykładów do ćwiczeń dla realizacji założonych treści i efektów kształcenia, sprawdzają trafność doboru metod weryfikacji efektów kształcenia przedstawionych przez prowadzących w sylabusach, oceniają poprawność wymagań egzaminacyjnych i zaliczeniowych ustalonych w sylabusie przedmiotu, weryfikują poprawność przypisania przedmiotowi punktów ECTS, liczbę godzin przeznaczonych na pracę własną studenta, zadania pracy własnej studenta, czas przeznaczony na konsultacje, egzamin lub zaliczenie przedmiotu. W trakcie wizytacji ustalono, iż System weryfikacji poprawnie identyfikuje rozbieżności i uchybienia dotyczące zawartości sylabusów. Wnioski z raportów sporządzonych do tej pory pozwoliły skorygować błędy w kartach przedmiotów.

Dokumentami potwierdzającymi dokonanie oceny programu kształcenia i weryfikacji efektów kształcenia są:

- raporty Wydziałowego zespołu ds. jakości kształcenia, dotyczące stopnia osiągnięcia efektów kształcenia dla kierunku studiów oraz konieczności dokonywania zmian w systemie. Analiza osiągnięcia efektów kształcenia odbywa się na podstawie dokumentacji walidacji efektów kształcenia prowadzonej przez nauczycieli akademickich. Zasadniczym efektem tej analizy była zmiana protokołów weryfikacji efektów kształcenia wraz z przyjęciem przez Senat Uchwały nr 22/XII/2017 z dnia 20 grudnia 2017 r. w sprawie *Uczelnianego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia*

w Akademii Wojsk Lądowych imienia generała Tadeusza Kościuszki,

- sprawozdania z posiedzeń Rady Wydziału poświęcone jakości kształcenia,
- wskaźniki jakościowe (m.in. raporty z ankiet, wnioski z posiedzeń Rady Programowej),
- wskaźniki ilościowe (m.in. analiza struktury ocen semestralnych i końcowych, dane dotyczące aktywności studentów w kołach naukowych, inicjatyw dydaktycznych, nowych przedmiotów i specjalności w programach kształcenia).

Do uwzględnianych przy przeglądzie programu kształcenia źródeł danych należą opracowania anonimowych ankiet studenckich. Badania ankietowe odbywają się dwa razy w roku akademickim, po zakończeniu semestru i dotyczą zarówno oceny zajęć dydaktycznych oraz nauczycieli akademickich (studenci oceniają sposób przekazywania wiedzy przez nauczycieli akademickich, ich relację z prowadzącym zajęcia dydaktyczne, sposób egzekwowania nabywanej wiedzy i umiejętności, a także warunki prowadzenia zajęć dydaktycznych), jak i oceny obsługi administracyjnej. Dodatkowo stale, metodą panelową, monitorowane są losy absolwentów Uczelni. Raporty z badań ankietowych stanowią ważny element doskonalenia programów kształcenia, głównie w aspekcie zmniejszania/zwiększania godzin przeznaczonych na realizację określonych przedmiotów oraz unikania powtarzania treści kształcenia. Na Wydziale Nauk o Bezpieczeństwie realizowana jest również praktyka wyznaczania opiekunów roczników, zarówno dla studentów studiów cywilnych, jak i wojskowych. Są oni odpowiedzialni za usprawnienie realizacji procesu kształcenia poprzez kontaktowanie się ze studentami w sprawach wyboru specjalności, promotora itp.

Przy monitorowaniu procesu kształcenia bierze się pod uwagę wyniki hospitacji zajęć dydaktycznych. Hospitacje zajęć przeprowadzane są z uwzględnieniem wszystkich nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia w Akademii. Podstawą hospitacji są roczne plany hospitacji opracowane na wydziałach, w Instytucie Dowodzenia oraz w Zespole Dydaktyki (w odniesieniu do pozostałych nauczycieli Akademii). Za ich organizację, a następnie wykorzystanie opinii i wniosków odpowiada Dziekan (Dyrektor Instytutu Dowodzenia). Analiza dokumentacji wskazuje, że hospitolowani nauczyciele prowadzili zajęcia zgodnie z sylabusem przedmiotu; w sposób jasny i zrozumiały określali cele dydaktyczne i efekty kształcenia, stosowali właściwie zadeklarowane metody i formy pracy.

W procesie doskonalenia programów kształcenia wykorzystuje się wyniki ocen zewnętrznych, w tym Polskiej Komisji Akredytacyjnej. Zalecenia Komisji, które zostały wdrożone po wizytacjach na kierunku „bezpieczeństwo narodowe” (2016) oraz „zarządzanie” (2017) to:

- dostosowanie wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia do zmian prawnych – zawartych w Ustawie Prawo o szkolnictwie wyższym oraz Ustawie o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji,
- wprowadzenie powszechnego systemu ankietowania studentów i słuchaczy AWL,
- wprowadzenie i ulepszanie systemu weryfikowania efektów kształcenia,
- wprowadzenie nowych zasad w zakresie okresowej oceny nauczycieli akademickich,
- działania na rzecz poprawy jakości kształcenia w ramach procesu dyplomowania.

Na Wydziale prowadzony jest także okresowy przegląd programów kształcenia w oparciu o procedury zawarte w Uchwale Senatu nr 22/XII/2017 z dnia 20 grudnia 2017 r.

w sprawie *Uczelnianego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia w Akademii Wojsk Lądowych imienia generała Tadeusza Kościuszki*. Działania w tym zakresie obejmują analizę zakładanych efektów kształcenia dokonywaną przez Wydziałowy Zespół ds. Jakości Kształcenia na podstawie wyrównowej analizy dokumentacji (m.in. przeprowadzone sprawdziany, egzaminy, prace studentów, wnioski z wyników rozkładu ocen z egzaminów i zaliczeń), bieżący przegląd zgodności programu kształcenia z aktualnymi przepisami prawa, analizę zgodności programów kształcenia z projakościowymi celami Uczelni, analizę zgodności programów kształcenia z wytycznymi dotyczącymi programów kształcenia (Polska Rama Kwalifikacji, wytyczne komisji akredytacyjnych oraz senatu Akademii Wojsk Lądowych), analizę opinii interesariuszy zewnętrznych oraz wewnętrznych poprzez ich uczestnictwo w spotkaniach poszczególnych organów systemu zapewnienia jakości kształcenia. Ponadto okresowej ocenie przeprowadzanej przez Wydziałowy Zespół ds. Jakości Kształcenia podlega poprawność dokumentacji programu kształcenia sporządzanej przez prowadzących zajęcia, w tym sylabusów i oszacowanej w jego treści punktacji ECTS. W jego wyniku wprowadzono nowe wzory dokumentów – kart przedmiotów, protokołów walidacji na poziomie nauczyciela akademickiego oraz Wydziałowego Zespołu ds. Jakości Kształcenia. Wprowadzono także stały, elektroniczny, dostępny dzięki modułowi w Wirtualnej Uczelni, system ankietowania studentów i słuchaczy AWL, dzięki któremu zwiększy się możliwość reagowania na potrzeby i oczekiwania studentów względem programów kształcenia oraz kadry – nauczycieli akademickich i pracowników administracyjnych.

ZO PKA pozytywnie ocenił zakres i źródła danych wykorzystywanych w monitorowaniu, okresowym przeglądzie programów kształcenia oraz w ocenie osiągnięcia przez studentów efektów kształcenia, a także metody analizy danych i opracowania wyników. Procedury dotyczące tych obszarów są wdrożone, a przyjęte rozwiązania skuteczne.

3.2. Działania systemu podejmowane w ramach zapewnienia publicznego dostępu do informacji obejmują monitorowanie dostępności i aktualności danych zamieszczanych na stronie internetowej Akademii Wojsk Lądowych, a także badanie kompleksowości i użyteczności publikowanych informacji dla poszczególnych grup jej odbiorców. Odpowiedzialność za realizację działań w tym zakresie spoczywa na Wydziałowym Zespole ds. Jakości Kształcenia.

Miejscami udostępniania informacji dotyczących kierunku „inżynieria bezpieczeństwa” są: strona internetowa Uczelni oraz Wydziału, internetowy system Wirtualna Uczelnia (WU) oraz platforma edukacyjna (PE). Na stronie internetowej Uczelni udostępniane są wszystkie niezbędne w toku realizacji procesu kształcenia dane dotyczące informacje o warunkach rekrutacji oraz realizacji programów kształcenia (plany studiów, harmonogramy zajęć, harmonogramy konsultacji, adresy e-mail nauczycieli akademickich). Karty przedmiotów udostępniane są w czytelni Akademii Wojsk Lądowych. Dostęp do informacji publicznych jest możliwy również dzięki korzystaniu z systemu informatycznego wspomagającego proces zarządzania AWL – WU, dla użytkowników posiadających konto (informacje o ocenach, przynależności do grup studenckich, ankietach oceny zajęć dydaktycznych i obsługi administracyjnej). Dostęp do informacji realizowany jest również w formie tradycyjnej – tablice informacyjne, ogłoszenia w formie papierowej, plakaty, ulotki. Zmiany na stronie internetowej realizowane są poprzez spotkania zespołu roboczego, pod kierownictwem szefa Oddziału Koordynacji Badań Naukowych. Wśród inicjatyw służących rozpowszechnianiu informacji o programie kształcenia, realizacji procesu kształcenia, przyznawanych kwalifikacjach, rekrutacji oraz możliwościach dalszego kształcenia i zatrudnienia absolwentów należy wskazać również organizowane corocznie dni otwarte uczelni, spotkania w szkołach ponadgimnazjalnych, udział w targach szkół wyższych. Dostępne na stronie internetowej informacje uzupełniają tradycyjne formy upowszechniania danych takie jak: tablice informacyjne, gabloty wydziałowe oraz ulotki.

W ramach monitorowania zgodności przedkładanych informacji z potrzebami ich odbiorców, podczas spotkań ze studentami pierwszego roku pozyskuje się ich opinie w omawianym zakresie. Istotną rolę w zapewnieniu studentom dostępu do kompleksowych informacji odgrywa Samorząd Studencki, który czuwa nad zapewnieniem studentom dostępu do informacji i w przypadku stwierdzonych błędów kontaktuje się bezpośrednio z Władzami Wydziału. Nauczyciele akademicki zgłaszają potrzebę uaktualnienia danych zarówno podczas posiedzeń Rady Wydziału, spotkań w jednostkach organizacyjnych, spotkań Władz Wydziału z pracownikami, jak i podczas bezpośrednich rozmów z przełożonymi. Studenci otrzymują informacje za pośrednictwem strony internetowej Wydziału, Uczelni, Biuro Obsługi Studentów, gablot w obu budynkach Wydziału. Dodatkowo studenci podkreślali korzystanie z profilu Wydziału na jednym z portali społecznościowych, co pozwala im uzyskiwać na bieżąco potrzebne informacje. Zdaniem studentów obecnych na spotkaniu z ZO nie brakuje dostępu do żadnych informacji, a Zespół przychylił się do tej opinii. Potrzeby zmian lub uaktualnień, weryfikowane głównie poprzez władze dziekańskie, zgłaszane są do opiekunów stron www zarówno przez gremia odpowiedzialne za jakość kształcenia oraz program studiów, jak też kierowników wewnętrznych jednostek organizacyjnych, pracowników Wydziału oraz samych studentów.

Ocena publicznego dostępu do informacji jest realizowana dzięki opiniom pracowników, a w szczególności osób zaliczanych do minimum kadrowego kierunku oraz dzięki analizie ankiet dotyczących obsługi administracyjnej studentów (poprzez pytania: *Jak ocenia Pani/Pan funkcjonowanie strony internetowej Akademii pod kątem dostępności i aktualności informacji?* oraz *Jak ocenia Pani/Pan funkcjonowanie systemu Wirtualna Uczelnia?*, a także możliwość swobodnego wyrażenia opinii w kwestionariuszu ankiety). Ocena obsługi administracyjnej odbywa się dwa razy w roku, po zakończeniu każdego semestru, poprzez udostępnienie studentom w portalu WU kwestionariuszy ankiet. Ocenie podlegają jednostki administracyjne AWL oraz działania organizacyjne, m.in. funkcjonowanie systemu publicznego dostępu do informacji. Ciągły monitoring publicznie dostępnych treści pozwala na eliminowanie ich niespójności, wprowadzanie informacji oczekiwanych przez różne grupy interesariuszy oraz bieżącą aktualizację. W ocenie Zespołu oceniającego PKA Wydział zapewnia interesariuszom wewnętrznym i zewnętrznym prawidłowy dostęp do informacji o programie i procesie kształcenia.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

Wydział Nauk o Bezpieczeństwie Akademii Wojsk Lądowych, prowadzący kierunek studiów „inżynieria bezpieczeństwa” określił, wdrożył i realizuje systemowe działania służące projektowaniu i zatwierdzaniu programów kształcenia. W ramach przyjętych procedur prowadzi również systematyczne monitorowanie i okresowy przegląd programu kształcenia z uwzględnieniem uwag zgłaszanych przez poszczególnych interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych kierunku. Wśród mocnych stron systemu należy wskazać efektywną współpracę z interesariuszami zewnętrznymi kierunku pozwalającą na maksymalne zbliżenie realizowanych treści kształcenia do kompetencji poszukiwanych na rynku pracy. Mocną stroną jest także reagowanie Systemu na zalecenia zgłaszane przez gremia jakościowe, a także oceny zewnętrzne. Na uwagę zasługuje ciągła praca nad procedurami monitorowania programu kształcenia w celu zwiększenia ich skuteczności i udoskonalenia badania stopnia osiągnięcia efektów kształcenia na poziomie Wydziału. W trakcie wizytacji członkowie Zespołu oceniającego PKA stwierdzili, iż na Wydziale dobrze działają procedury służące monitorowaniu realizacji procesu kształcenia w zakresie bieżącego weryfikowania efektów kształcenia. Przedstawiciele poszczególnych grup interesariuszy są członkami Wydziałowego Zespołu ds. Jakości Kształcenia. Interesariusze wewnętrzni i zewnętrzni mają świadomość swojego wpływu na dokonywane zmiany procesu kształcenia. Z ich perspektywy zapewniony jest ponadto dostęp do wszystkich niezbędnych

informacji. Korzystają głównie ze strony internetowej. W ocenie Zespołu PKA, a także w oparciu o dane pozyskane podczas spotkań ze studentami, nauczycielami akademickimi oraz władzami jednostki należy stwierdzić, iż w odniesieniu do ocenianego kierunku studiów w wizytowanej jednostce prawidłowo funkcjonuje system upowszechniania informacji o programie i procesie kształcenia

Dobre praktyki

-

Zalecenia

Brak.

Kryterium 4. Kadra prowadząca proces kształcenia

4.1.Liczba, dorobek naukowy/artystyczny oraz kompetencje dydaktyczne kadry

4.2.Obsada zajęć dydaktycznych

4.3.Rozwój i doskonalenie kadry

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 4

4.1. Do minimum kadrowego kierunku „inżynieria bezpieczeństwa” prowadzonego na poziomie studiów I i II stopnia o profilu praktycznym Uczelnia zgłosiła tych samych 12 nauczycieli akademickich, w tym 6 samodzielnych pracowników naukowych oraz 6 nauczycieli ze stopniem naukowym doktora.

Ocenę spełnienia warunków określonych w §11 ust. 2 Rozporządzenia MNiSW z dnia 26 września 2016 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów (Dz. U. RP z 2016 r. , poz. 1596) ZO PKA przeprowadził z uwzględnieniem umiejscowienia ocenianego kierunku studiów w obszarach wiedzy oraz dziedzinach i dyscyplinach naukowych, określonych w Rozporządzeniu MNiSW z dnia 8 sierpnia 2011 r. w sprawie obszarów wiedzy, dziedzin nauki i sztuki oraz dyscyplin naukowych i artystycznych (Dz.U. 2011 nr 179 poz. 1065).

Umiejscowienie ocenianego kierunku studiów w obszarach kształcenia określa Uchwała nr 6/III/2015 Senatu Wyższej Szkoły Oficerskiej Wojsk Lądowych imienia generała Tadeusza Kościuszki z dnia 19 marca 2015 r. w sprawie udoskonalenia efektów kształcenia dla kierunku studiów Inżynieria Bezpieczeństwa, w której wizytowany kierunek przyporządkowany został do obszaru nauk technicznych i dziedziny nauk technicznych, bez określenia dyscyplin naukowych. Powyższa Uchwała była poprzedzona opinią Rady Wydziału Nauk o Bezpieczeństwie, w której kierunek przypisano do dyscyplin naukowych: budowa i eksploatacja maszyn, budownictwo, inżynieria środowiska, technologia chemiczna i informatyka.

Uwzględniając wyniki analizy dorobku naukowego oraz doświadczenia zawodowego zdobytego poza uczelnią nauczycieli zgłoszonych przez Uczelnię do minimum kadrowego ocenianego kierunku można stwierdzić, że:

- 3 nauczycieli (25,0 %) posiada dorobek publikacyjny i wdrożeniowy z zakresu dyscypliny naukowej budownictwo,
- 2 nauczycieli (16,7 %) posiada dorobek publikacyjny i wdrożeniowy z zakresu dyscypliny naukowej inżynieria środowiska,
- 2 nauczycieli (16,7 %) posiada dorobek publikacyjny i wdrożeniowy z zakresu dyscypliny naukowej technologia chemiczna,

- 1 nauczycieli (8,3 %) posiada dorobek publikacyjny i wdrożeniowy z zakresu dyscypliny naukowej budowa i eksploatacja maszyn,
- 1 nauczyciel (8,3 %) posiada dorobek publikacyjny i wdrożeniowy z zakresu dyscypliny naukowej informatyka,
- 3 nauczycieli (25,0 %) posiada dorobek publikacyjny i wdrożeniowy z zakresu dyscypliny naukowej nauki o bezpieczeństwie.

Z powyższych danych wynika, że 9 nauczycieli akademickich zgłoszonych przez Uczelnię do minimum kadrowego studiów I i II stopnia posiada dorobek naukowy w zakresie dyscyplin naukowych, do których przypisano efekty kształcenia określone dla ocenianego kierunku, co oznacza spełnienie warunku określonego w §11 ust. 2 rozporządzenia, zgodnie z którym nauczyciel akademicki może być zaliczony do minimum kadrowego określonego kierunku studiów o profilu praktycznym jeżeli posiada zapewniający realizację programu studiów dorobek naukowy lub artystyczny w obszarze wiedzy odpowiadającym obszarowi kształcenia, wskazanemu dla tego kierunku studiów, w zakresie jednej z dyscyplin naukowych lub artystycznych, do których odnoszą się efekty kształcenia określone dla tego kierunku lub posiada doświadczenie zawodowego zdobytego poza uczelnią, związane z umiejętnościami wskazanymi w opisie efektów kształcenia dla tego kierunku. Natomiast 3 nauczycieli akademickich zgłoszonych przez Uczelnię do minimum kadrowego dla studiów I i II stopnia nie spełnienia powyższych warunków, gdyż nie posiada ani dorobku naukowego w zakresie dyscyplin naukowych, do których odnoszą się efekty kształcenia ani doświadczenia zawodowego zdobytego poza uczelnią, a związanego z umiejętnościami wskazanymi w opisie efektów kształcenia.

ZO PKA zaliczył do minimum kadrowego kierunku „inżynieria bezpieczeństwa” o profilu praktycznym dla studiów I stopnia 9 nauczycieli akademickich, w tym 3 w grupie samodzielnych nauczycieli akademickich oraz 6 w grupie nauczycieli ze stopniem naukowym doktora. Wobec powyższego Zespół Oceniający stwierdził, że przedstawione przez Uczelnię minimum kadrowe studiów I stopnia o profilu praktycznym na ocenianym kierunku spełnia wymagania określonych w §12 ust. 1 pkt. 1b Rozporządzenia MNiSzW z dnia 26 września 2016 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów (Dz. U. RP z 2016 r., poz. 1596), zgodnie z którym: „Minimum kadrowe na określonym kierunku studiów w przypadku studiów pierwszego stopnia o profilu praktycznym – stanowi co najmniej jeden samodzielny nauczyciel akademicki oraz co najmniej pięciu nauczycieli akademickich posiadających stopień naukowy doktora”.

Dla studiów II stopnia kierunku „inżynieria bezpieczeństwa” o profilu praktycznym ZO PKA zaliczył do minimum kadrowego 9 nauczycieli akademickich, w tym 3 w grupie samodzielnych nauczycieli akademickich oraz 6 w grupie nauczycieli ze stopniem naukowym doktora. Wobec powyższego Zespół Oceniający stwierdził, że przedstawione przez Uczelnię minimum kadrowe studiów II stopnia o profilu praktycznym na ocenianym kierunku nie spełnia wymagań określonych w §12 ust. 1 pkt. 2 Rozporządzenia MNiSzW z dnia 26 września 2016 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów (Dz. U. RP z 2016 r., poz. 1596), zgodnie z którym: „Minimum kadrowe na określonym kierunku studiów w przypadku studiów drugiego stopnia – stanowi co najmniej sześciu samodzielnych nauczycieli akademickich oraz co najmniej sześciu nauczycieli akademickich posiadających stopień naukowy doktora”.

Opisany powyżej stan jest stanem faktycznym, jaki ZO PKA oceniał w czasie wizytacji w Jednostce. Po zakończeniu wizytacji Jednostka podjęła działania dotyczące rozszerzenia wykazu dyscyplin naukowych, do których przyporządkowano oceniany kierunek. Efektem tych działań było przesłanie do Zespołu Oceniającego kopii Uchwały Nr 53/VI/2018 Senatu AWL z dnia 14 czerwca 2018 r. oraz Uchwały Nr 54/VI/2018 Senatu AWL z dnia 14 czerwca 2018 r., które przyporządkowały, odpowiednio na studiach I i II stopnia, efekty kształcenia na kierunku „inżynieria bezpieczeństwa” do obszaru nauk technicznych, dziedziny nauk technicznych i dyscyplin naukowych: budowa i eksploatacja maszyn, budownictwo, inżynieria środowiska,

technologia chemiczna i informatyka oraz obszaru nauk społecznych, dziedziny nauk społecznych i dyscypliny naukowej nauki o bezpieczeństwie.

ZO PKA, w świetle zapisów ww. Uchwał oraz przeprowadzonej powyżej analizy dorobku naukowego nauczycieli akademickich zgłoszonych przez Uczelnię do minimum kadrowego ocenianego kierunku, zaliczył do minimum kadrowego kierunku „inżynieria bezpieczeństwa” o profilu praktycznym dla studiów I i II stopnia 12 nauczycieli akademickich, w tym 6 w grupie samodzielnych nauczycieli akademickich oraz 6 w grupie nauczycieli ze stopniem naukowym doktora. Wobec powyższego Zespół Oceniający stwierdził, że przedstawione przez Uczelnię minimum kadrowe studiów I i II stopnia na ocenianym kierunku spełnia wymagania określone w rozporządzeniu MNiSW z dnia 26 września 2016 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów.

Na ocenianym kierunku studiów, poza nauczycielami akademickimi stanowiącymi minimum kadrowe, zajęcia prowadzą również inni nauczyciele akademicy (39 osób – w tym 5 doktorów habilitowanych, 18 doktorów i 16 magistrów). W tej grupie znajdują się osoby realizujące przedmioty ogólnouczelniane, podstawowe, kierunkowe i specjalnościowe. Wszystkie one posiadają odpowiednie kwalifikacje do prowadzenia tych zajęć, a ich kompetencje są zgodne z efektami kształcenia określonymi dla kierunku oraz treściami prowadzonych przedmiotów. ZO PKA stwierdza, że w procesie kształcenia bierze udział znaczna liczba osób z doświadczeniem praktycznym zdobytym poza uczelnią, co zwiększa efektywność realizacji efektów kształcenia w zakresie umiejętności i kompetencji, w tym związanych z przygotowaniem zawodowym. Analiza dorobku naukowego oraz kompetencji dydaktycznych nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na ocenianym kierunku pozwala na stwierdzenie, że kadra ta gwarantuje realizację przyjętych programów studiów I i II stopnia o profilu praktycznym i osiągnięcie przez studentów zakładanych kierunkowych efektów kształcenia.

Nauczyciele akademicy nauczający na kierunku stosują zróżnicowane metody dydaktyczne, w tym metody zorientowane na zaangażowanie studentów w proces uczenia się, np. wykład problemowy połączony z dyskusją czy realizacja zadania inżynierskiego w grupie. Potwierdzili to studenci obecni na spotkaniu z ZO PKA, którzy pozytywnie ocenili wszystkie aktywizujące metody kształcenia, takie jak przygotowywanie własnych projektów z wykorzystaniem oprogramowania komputerowego czy praca w małych grupach ćwiczeniowych ukierunkowana na zastosowanie nabytej wiedzy teoretycznej w praktyce.

4.2. Analiza danych dotyczących obsady zajęć dydaktycznych na ocenianym kierunku zawartych w Raporcie samooceny, a także dodatkowych danych uzyskanych w trakcie wizytacji, o dorobku publikacyjnym oraz doświadczeniu dydaktycznym i zawodowym prowadzących zajęcia pozwala pozytywnie ocenić zgodność dorobku nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia w ramach poszczególnych przedmiotów z programami tych przedmiotów i powiązanymi z nimi efektami kształcenia. Jednakże, z uwagi na znaczną liczbę nauczycieli akademickich posiadających dorobek naukowy związany głównie z dziedziną nauk społecznych, konieczne jest monitorowanie obsady zajęć dydaktycznych w celu zapewnienia zgodności dorobku naukowego i doświadczenia zawodowego prowadzących zajęcia w ramach poszczególnych modułów nauczania z efektami i treściami kształcenia tych modułów.

Hospitacje wybranych zajęć dydaktycznych, przeprowadzone podczas wizytacji, wykazały że przekazywane treści są adekwatne do zakładanych efektów kształcenia. Zajęcia związane z praktycznym przygotowaniem zawodowym były prowadzone przez nauczycieli akademickich posiadających doświadczenie zawodowe, które odpowiadało tematyce prowadzonych zajęć. Powyższe potwierdziło, że dobór nauczycieli do prowadzenia przedmiotów specjalnościowych odbywa się z uwzględnieniem ich zawodowych kompetencji. Również studenci na spotkaniu z Zespołem Oceniającym wysoko ocenili kompetencje dydaktyczne i doświadczenie praktyczne prowadzących zajęcia.

4.3. Zasadniczym celem polityki kadrowej realizowanej na prowadzącym oceniany kierunek Wydziale Nauk o Bezpieczeństwie jest zapewnienie właściwej realizacji procesu dydaktycznego. Analiza Raportu samooceny jak i przeprowadzone w trakcie wizytacji rozmowy z Władzami Jednostki pokazały, że od kilku lat polityka ta zmierza w kierunku budowy pierwszo-etatowej kadry dydaktycznej, której dorobek naukowy oraz doświadczenie zawodowe zdobyte poza uczelnią zapewniają właściwą realizację programu studiów na ocenianym kierunku. Polityka ta jest silnie wspierana przez Władze Uczelni, o czym świadczy zatrudnienie na Wydziale w okresie ostatnich 3 lat 18 nauczycieli akademickich, z których 9 prowadzi zajęcia na ocenianym kierunku.

Zasady i metody doboru kadry naukowo-dydaktycznej Wydziału określa Statut AWL, w którym zawarto szczegółowe wymagania kwalifikacyjne, tryb zatrudniania i zwalniania pracowników i Uchwała nr 1/X/2017 Senatu AWL z dnia 12.10.2017 r. w sprawie ogłoszenia tekstu statutu Akademii Wojsk Lądowych imienia generała Tadeusza Kościuszki oraz Uchwała nr 10/II/2018 Senatu AWL z dnia 22.02.2018 r. w sprawie uchwalenia Regulaminu okresowej oceny nauczycieli akademickich w Akademii Wojsk Lądowych imienia generała Tadeusza Kościuszki. Zgodnie z ww. dokumentami podstawowe elementy polityki kadrowej w zakresie kształtowania jakości dydaktyki na Wydziale dotyczą: prawidłowości powierzania nauczycielom akademickim zadań dydaktycznych i zgodności tematyki tych zadań z ich specjalnością naukową i/lub doświadczeniem zawodowym zdobytym poza uczelnią, okresowej oceny dorobku nauczycieli akademickich, monitorowania jakości procesu dydaktycznego poprzez system hospitacji oraz ankietyzacji, stwarzania możliwości podnoszenia kwalifikacji naukowych i rozwijania kompetencji dydaktycznych. Wydział dba również o odpowiednio wysoki poziom konkursów otwieranych dla pracowników nowych, w których brane są pod uwagę, poza dorobkiem naukowym oraz predyspozycjami dydaktycznymi, również doświadczenie praktyczne, w tym w zakresie prowadzenia prac rozwojowych.

Ważnym elementem polityki kadrowej jest prowadzony na Wydziale system motywacji i ocen pracowników. Zostały opracowane prognozy rozwoju naukowego nauczycieli akademickich na podstawie których możliwe jest wspieranie osób z inicjatywą i chęcią powiększania dorobku naukowego, jak również mobilizowanie osób wymagających inspiracji i nadzoru dydaktyczno-naukowego. W celu wzmocnienia procesu uzyskiwania wyższych stopni naukowych, na początku semestru w roku akademickim składane są wnioski o: zmniejszenie pensum dydaktycznego dla osób zaawansowanych w przygotowanie rozpraw doktorskich lub habilitacyjnych, udzielenie urlopu naukowego czy zgody na staż szkoleniowy w krajowym ośrodku akademickim. W rezultacie przedstawionej powyżej polityki wspierania rozwoju kadry w ostatnich pięciu latach osobom prowadzącym zajęcia na ocenianym kierunku nadano odpowiednio: 2 tytuły profesora (1 w dziedzinie nauk technicznych, 1 w dziedzinie nauk społecznych), 2 stopnie doktora habilitowanego nauk technicznych, 3 stopnie doktora habilitowanego nauk społecznych, 1 stopień doktora nauk technicznych i 2 stopnie doktora nauk ekonomicznych.

Nauczyciele akademicy starają się angażować w prace naukowo-badawcze i badawczo-rozwojowe finansowane ze źródeł zewnętrznych. Przykładem takich prac prowadzonych w Jednostce, a związanych z dyscyplinami naukowymi, do których przyporządkowany został wizytowany kierunek, jest finansowany przez NCN projekt pt. „Identyfikacja własności materiałów z wykorzystaniem nieliniowych modeli zdegenerowanych w zastosowaniach do ochrony balistycznej miękkiej”.

Rozwojowi naukowemu kadry nauczającej na kierunku sprzyja także współpraca naukowa i dydaktyczna z zagranicznymi ośrodkami akademickimi, a mianowicie: University of Zilina (Słowacja), Armed Forces Academy (Słowacja), United States Military Academy West Point (USA), Riga Technical University (Łotwa) i Uniwersytet North Georgia (USA).

Wyróżniający się pracownicy są cyklicznie zgłaszani do nagrody JM Rektora-Komendanta AWL za działalność dydaktyczną, naukową i organizacyjną. W ostatnich sześciu latach nagrody takie otrzymało 6 nauczycieli nauczających na kierunku.

Pracownicy na spotkaniu z ZO potwierdzali wsparcie, jakiego udziela Wydział pracownikom. Wymieniano takie formy wsparcia jak finansowanie udziału w konferencjach, kursach i szkoleniach, finansowanie badań w ramach umów z działalności statutowej, wyjazdy na staże krajowe i zagraniczne.

Pensum dydaktyczne ustalone jest na podstawie Uchwały Nr 3/II/2018 nr Senatu AWL z dnia 22 lutego 2018 r. w sprawie uchwalenia sposobu określania wymiaru zajęć dydaktycznych dla poszczególnych stanowisk, zasad ustalania rodzaju zajęć dydaktycznych objętych zakresem tych obowiązków oraz zasad obliczania godzin dydaktycznych w roku akademickim 2018/2019. W opinii kadry uczestniczącej w spotkaniu z Zespołem Oceniającym obciążenie obowiązkami dydaktycznymi jest znaczne, ale nie przekracza limitu godzin ponadwymiarowych. Władze Wydziału są świadome przekroczeń pensum dydaktycznego przez niektórych pracowników i dążą do ich eliminacji zarówno poprzez szkolenie kolejnych nauczycieli do prowadzenia wybranych form zajęć jak i zwiększanie liczby etatów.

W ocenie kadry, oprócz osiągnięć naukowych, uwzględniane są kompetencje dydaktyczne oraz jakość prowadzonych zajęć. Kompetencje dydaktyczne są potwierdzane poprzez prowadzone hospitacje zajęć oraz ankiety ewaluacyjne wypełniane przez studentów. Podczas spotkania z ZO PKA studenci potwierdzili, że uwagi zgłaszane przez nich w ankietach są uwzględniane podczas oceny kadry dydaktycznej. Studenci są świadomi, że negatywnie oceniani nauczyciele akademicy odbywają rozmowy z Władzami Wydziału.

W ocenie ZO PKA prowadzona w Jednostce polityka kadrowa umożliwia właściwy kadry posiadającej kompetencje naukowe, zawodowe i dydaktyczne, a podejmowane działania pozytywnie przyczyniają się do jej rozwoju naukowego.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

Minimum kadrowe na studiach I i II stopnia kierunku „inżynieria bezpieczeństwa” jest spełnione. Dorobek naukowy, doświadczenie zawodowe zdobyte poza uczelnią oraz kompetencje dydaktyczne nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na ocenianym kierunku są adekwatne do realizowanego programu i zakładanych efektów kształcenia.

Struktura kwalifikacji nauczycieli akademickich stanowiących minimum kadrowe odpowiada wymogom prawa określonym dla kierunków studiów o profilu praktycznym, a ich liczba jest właściwa w stosunku do liczby studentów ocenianego kierunku. Również pozostali pracownicy dydaktyczni legitymują się dorobkiem naukowym i/lub doświadczeniem zawodowym zgodnym z efektami kształcenia kierunku, a także efektami kształcenia prowadzonych przedmiotów. Praktyczne zajęcia dydaktyczne prowadzone są przez osoby posiadające aktualne doświadczenie zawodowe zdobyte poza uczelnią. Doświadczenie to odpowiada zakresowi merytorycznemu i treściom prowadzonych zajęć związanych z praktycznym przygotowaniem zawodowym. Pozytywnie o kompetencjach kadry dydaktycznej, w kontekście przekazywania przez nich wiedzy i umiejętności praktycznych, wypowiadali się studenci.

Prowadzona polityka kadrowa zapewnia właściwy dobór nauczycieli akademickich. W Jednostce jest prowadzona ocena nauczycieli akademickich i są z niej wyciągane wnioski. Ze strony Władz Uczelni i Wydziału widać działania motywujące do podnoszenia kwalifikacji naukowych oraz rozwijania kompetencji dydaktycznych i zawodowych kadry prowadzącej zajęcia na kierunku „inżynieria bezpieczeństwa”.

Dobre praktyki

-

Zalecenia

Brak.

Kryterium 5. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w procesie kształcenia

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 5

Wydział Nauk o Bezpieczeństwie (WNoB) na kierunku „inżynieria bezpieczeństwa” prowadzi sformalizowaną współpracę z podmiotami zewnętrznymi, obejmującą przede wszystkim umowy i porozumienia na realizację kształcenia praktycznego studentów, zarówno zajęć praktycznych z wykorzystaniem bazy zewnętrznej, jak też praktyk zawodowych. Mocną stroną współpracy są systematyczne, wieloletnie i często bezpośrednie (także nieformalne) relacje kadry dydaktycznej kierunku „inżynieria bezpieczeństwa” z interesariuszami zewnętrznymi. WNoB współpracuje, m.in. z szeregiem ośrodków na terenie całego kraju, które dysponują bogatą bazą szkoleniowo-dydaktyczną. Są to resortowe centra szkolenia wojskowego oferujące możliwości realizacji zajęć praktycznych i specjalistycznych. Posiadają one specjalistyczne wyposażenie dydaktyczne, sale wykładowe i ćwiczeniowe, warsztaty i bazę socjalną (zakwaterowanie i wyżywienie w pełnym zakresie). Wiele zajęć realizowanych jest w formie wyjazdów studyjnych do jednostek i instytucji wojskowych, a także zakładów i przedsiębiorstw, z którymi Wydział współpracuje. Wydział kształci przyszłych, potencjalnych pracowników lokalnego rynku pracy, a poprzez ciągłą współpracę z lokalnym przemysłem i instytucjami publicznymi, jest w stanie w pełni dostosować swoją ofertę edukacyjną do potrzeb tego rynku.

W realizacji procesu kształcenia biorą czynny udział także interesariusze zewnętrzni. WNoB współpracuje z ponad czterdziestoma instytucjami społecznymi, gospodarczymi i administracyjnymi w regionie, a także kilkudziesięcioma jednostkami i instytucjami wojskowymi. Należą do nich, m.in. Grupa LUBAWA S.A., Komenda Wojewódzka Policji we Wrocławiu, IBM, MANPOWER, Urząd Miasta Wrocławia, SKW, Straż Graniczna i inne. WNoB stale dostosowuje do potrzeb rynku pracy programy kształcenia na poszczególnych kierunkach studiów, m.in. poprzez: ofertę edukacyjną wzbogaconą o formy praktyczne, spotkania panelowe i seminaria z pracodawcami, udział w targach pracy (np. Ogólnouczelniane Targi Pracy, Kierunkowe Targi Pracy dla kierunków: Inżynieria Bezpieczeństwa, Bezpieczeństwo Narodowe, Zarządzanie, a także Ogólnouczelniany Dzień Kariery). WNoB posiada także ofertę staży krajowych i międzynarodowych, kursy i szkolenia specjalistyczne, wykłady otwarte praktyków biznesu (np. PCC Rokita, Lubawa S.A.). Pracodawcy są również członkami Rady Programowej, która opiniuje programy kształcenia w kontekście ich przydatności na rynku pracy, w tym w szczególności w zakresie umiejętności związanych z praktycznym przygotowaniem zawodowym.

Do składu Rady zaproszono specjalistów, praktyków z biznesu, jednostek administracji publicznej i samorządowej, jednostek i instytucji wojskowych i innych organizacji, z którymi WNoB współpracuje. Głównym zadaniem Rady Programowej WNoB, jako społecznego kolegialnego organu doradczego, jest wspieranie Wydziału w jego rozwoju i poszukiwaniu nowych możliwości wspólnych działań, zwłaszcza z lokalnymi pracodawcami. Uchwały podejmowane przez Radę Programową w sprawach należących do jej kompetencji mają charakter opiniotwórczy dla Dziekana WNoB. Celem działania Rady Programowej WNoB jest, m.in. wypracowanie koncepcji kształcenia studentów kierunku „inżynieria bezpieczeństwa”, ale także proponowanie nowych kierunków studiów i ich specjalności. Ponadto, istotnym zadaniem jest możliwość wymiany poglądów pomiędzy kadrą WNoB, a pracodawcami w ramach spotkań Rady na temat, np. jakości kształcenia oraz oceny procesów adaptacyjnych absolwentów Wydziału w przyszłej pracy zawodowej. Formuła prac Rady Programowej WNoB stwarza warunki do głębszego powiązania środowiska naukowego i dydaktycznego z pracodawcami,

władzami regionu, instytucjami branżowymi oraz z innymi podmiotami zatrudniającymi absolwentów WNoB. Należy przy tym podkreślić, że ww. Rada uwzględnia w swoich pracach obecne wyzwania cywilizacyjne, efekty procesu globalizacji, a także aktualne potrzeby Sił Zbrojnych RP, krajowego i międzynarodowego rynku pracy oraz zmieniające się uwarunkowania procesu kształcenia. Pracodawcy biorą czynny udział w tworzeniu i ewaluacji programów studiów, w określaniu i weryfikacji założonych efektów kształcenia oraz efektów osiągniętych na zakończenie procesu kształcenia (np. na poziomie prac dyplomowych)

Dzięki podejmowanym działaniom, jakość kształcenia na WNoB znajduje uznanie zarówno w opinii pracodawców, którzy chętnie zatrudniają absolwentów, jak też w opinii samych studentów i absolwentów, w tym specjalności cywilnych, którzy na bazie nabytych umiejętności dostają zatrudnienie w okolicznych firmach lub podejmują własną działalność gospodarczą.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

Mocną stroną WNoB na kierunku „inżynieria bezpieczeństwa” jest bardzo szeroka współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym regionu, a szczególnie z władzami samorządowymi i firmami województwa dolnośląskiego i województw ościennych, co przekłada się na dużą liczbę wspólnych prac badawczych i możliwość udziału studentów w zajęciach praktycznych, praktykach i stażach odbywanych w tych jednostkach.

Dobre praktyki

-

Zalecenia

Brak.

Kryterium 6. Umieędzynarodowienie procesu kształcenia

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 6

W strategii Wydziału Nauk o Bezpieczeństwie (WNoB) umieędzynarodowienie procesu kształcenia zajmuje ważne miejsce. Poświadczeniem tego są ujęte w Strategii WNoB, przyjętej uchwałą nr 21/2015 Rady Wydziału dnia 30 listopada 2015 roku zapisy, iż w obszarze kształcenia istotnym zadaniem jest umieędzynarodowienie studiów poprzez wprowadzanie kierunków w języku angielskim, poszerzanie zagranicznej wymiany nauczycieli akademickich i studentów z ośrodkami akademickimi UE oraz uczelniami wojskowymi państw NATO, a także zwiększanie udziału profesorów z zagranicy w procesie dydaktycznym.

Studenci ocenianego kierunku, zarówno wojskowi jak i cywilni, mają możliwość rozwijania wiedzy i umiejętności językowych w ramach nauki języka angielskiego..

Studenci wojskowi w ramach tzw. *standardu wojskowego* mają dodatkowe zajęcia językowe kończone egzaminem zgodnie z wymogami MON na poziomie 2, 3, 2, 3 według STANAG 6001 (odpowiada to poziomowi C1 wg Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego). Ponadto, na studiach I stopnia na semestrze 5 mają jeden przedmiot („*Techniczne systemy zabezpieczeń*”) prowadzony w języku angielskim, w wymiarze 30 godzin, któremu przypisano 2 ECTS, a na studiach II stopnia dodatkowy lektorat w języku angielskim związany z funkcjonowaniem Polskich Sił Zbrojnych w strukturach NATO.

Natomiast studenci cywilni na studiach I stopnia na semestrze 6 mają przedmiot („*Techniczne systemy zabezpieczeń*”) prowadzony w języku angielskim, w wymiarze 30 godzin, któremu przypisano 2 ECTS.

Z danych zawartych w Raporcie samooceny, a zweryfikowanych podczas wizytacji, wynika że WNoB utrzymuje liczne kontakty z zagranicznymi ośrodkami akademickimi, a jedną z form

współpracy jest wymiana nauczycieli i studentów. Aktualnie, wykaz uczelni partnerskich w ramach programu Erasmus+ obejmuje 47 ośrodków akademickich z krajów UE, Turcji, Ukrainy i USA. Dla ocenianego kierunku z oferty tej jest możliwość wyjazdu do uczelni w następujących krajach: Belgia, Bułgaria, Francja, Grecja, Hiszpania, Łotwa, Portugalia, Rumunia, Republika Czeska, Słowacja, Stany Zjednoczone, Szwecja, Turcja, Węgry, Włochy, Wielka Brytania oraz Ukraina.

W ramach programów Erasmus i Erasmus+ 4 studentów wizytowanego kierunku, w okresie 2013-2017, uczestniczyło w wymianie studenckiej. Studenci wojskowi wyjeżdżali głównie do University of Defence (Czechy), a studenci cywilni do Vassil Levski National Military University (Bułgaria).

W latach 2013-2017(8), w ramach programów Erasmus i Erasmus+, w wymianie międzynarodowej brało udział 46 nauczycieli akademickich nauczających na ocenianym kierunku, a 67 osób z zagranicy przybyło do Jednostki. Nauczyciele akademicy z ośrodków zagranicznych wygłaszali wykłady dla studentów. Na ocenianym kierunku szczególnie dużym zainteresowaniem cieszyły się wykłady:

- Nauczanie w zakresie obrony cywilnej oraz zarządzania kryzysowego, University of Zilina, Słowacja,
- Wdrażanie i istota systemu multi agent (multi agent systems mas). Działanie ww. Systemu w symulacjach komputerowych oraz sztucznej inteligencji. National University of Public Service, Węgry,
- Metoda TOPSIS, zarządzanie zmianami, globalne metody zarządzania, Nicolae Balcescu Land Forces Academy, Rumunia.

Ponadto, pracownicy WNoB nauczający na kierunku w latach 2013-2017 w ramach współpracy zagranicznej wyjeżdżali, m.in. do: Armed Forces Academy of general Milan Rastislav Stefanik (Słowacja); Baltic Defence Collage (Estonia); Charles University (Czechy); National University of Public Service (Węgry); Nicolae Balcescu Land Forces Academy (Rumunia); Plymouth University (Wielka Brytania); School of Economics and Management in Public Administration (Słowacja); Università Degli Studi di Cagliari (Włochy); University of Defence (Czechy); University of Granada (Hiszpania); University of North Georgia (USA); University of Žilina (Słowacja); Varna Free University (Bułgaria); Vassil Levski National Military University (Bułgaria).

Jednostka wspomaga podnoszenie kwalifikacji językowych kadry dydaktycznej poprzez umożliwienie wzięcia udziału w certyfikowanych kursach języka angielskiego. W ostatnich 2 latach w takich kursach uczestniczyło 4 nauczycieli akademickich.

Wydział NoB posiada ofertę kształcenia w języku angielskim, dedykowaną przede wszystkim studentom zagranicznym uczestniczącym w programie Erasmus+. W wykładach mogą również brać udział studenci wizytowanego kierunku, którzy chcą doskonalić swoje umiejętności językowe poprzez bezpośredni kontakt z mówionym językiem angielskim.

Lista przedmiotów dostępnych obecnie w ramach wykładów prowadzonych dla studentów zagranicznych, a związana bezpośrednio z ocenianym kierunkiem, to m.in.: *International Military Relations; Terrorism; Psychology of Crisis; International Negotiations; Diplomatic Protocol and Etiquette; Contemporary Peace Operations; Military English; International and Cross-Cultural Communication; Crisis Negotiations; Philosophy of Security Religion, International Relations and Security; Marketing; Business Studies.*

Na wizytowanym Wydziale w mobilność studentów wpisuje się aktywność związanych z ocenianym kierunkiem SKN: Naukowego Koła Inżynierii Bezpieczeństwa oraz Medycznego Cywilno-Wojskowego Koła Naukowego w środowisku krajowym jak i międzynarodowym. Należy podkreślić, że Władze Jednostki wspierają, zarówno organizacyjnie jak i finansowo inicjatywy zorganizowanych grup studentów. Przykładem wsparcia mogą być: pomoc w organizacji Międzynarodowej Konferencji Naukowo-Technicznej ICTS 2016 „Technika –

Bezpieczeństwo – Obronność; pokrycie kosztów uczestnictwa w Międzynarodowej Konferencji Naukowo-Technicznej ICTS 2017 „Bezpieczeństwo Techniczne 2017”, która odbyła się w Szkole Głównej Służby Pożarniczej w Warszawie.

Przykładem dodatkowych możliwości doskonalenia znajomości języka angielskiego i poszerzenia wiedzy jest cykl wykładów prowadzonych w ramach programu „Katedra ad hoc”, finansowanego przez MON.

Dotychczas były wykłady na temat:

- Challenges of cyber threats and threats against strategic infrastructure; Stockholm University (Szwecja),

- NATO – kierunki rozwoju Sojuszu w kontekście ewolucji zagrożeń bezpieczeństwa (Federacja Rosyjska, Bliski Wschód, uchodźcy, Arktyka, radykalizacja społeczeństw, zdolności wojskowe, budżet); Baltic Defence College w Tartu (Estonia) , University of Zilina, Słowacja.

W bieżącym roku w ramach projektu pn. „KATEDRA AD HOC”, studenci będą mieli możliwość wysłuchania wykładów nt. Bezpieczeństwo państwa; Międzynarodowe systemy bezpieczeństwa, Zarządzanie kryzysowe; Armed Forces Academy w Liptowskim Mikulaszu (Słowacja).

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

Internacjonalizacja procesu kształcenia na wizytowanym kierunku jest mocną stroną WNoB. Jednostka współpracuje blisko z licznymi zagranicznymi ośrodkami akademickimi zarówno w obszarze naukowym jak i dydaktycznym. Aktywnie propaguje program Erasmus+, który cieszy się ogromnym zainteresowaniem zarówno wśród studentów, jak i nauczycieli akademickich.

Studenci kierunku „inżynieria bezpieczeństwa” mają możliwość podnoszenia kwalifikacji językowych w ramach lektoratu języka obcego na studiach I stopnia oraz zajęć prowadzonych w języku angielskim na studiach I i II stopnia. Ponadto, Władze Wydziału zapewniają studentom możliwość udziału w wykładach zagranicznych naukowców odwiedzających Uczelnię.

Kadra nauczająca na ocenianym kierunku aktywnie uczestniczy w wymianie międzynarodowej, współpracuje z zagranicznymi ośrodkami naukowymi i publikuje w języku angielskim.

Dobre praktyki

-

Zalecenia

Brak.

Kryterium 7. Infrastruktura wykorzystywana w procesie kształcenia

7.1. Infrastruktura dydaktyczna i naukowa

7.2. Zasoby biblioteczne, informacyjne oraz edukacyjne

7.3. Rozwój i doskonalenie infrastruktury

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 7

7.1. Wydział Nauk o Bezpieczeństwie nie dysponuje wydzieloną bazą sal wykładowych i ćwiczeniowych. Dla realizacji wykładów, ćwiczeń audytoryjnych, projektowych i seminariów korzysta z infrastruktury dydaktycznej Uczelni, która usytuowana jest we Wrocławiu przy ul. Czajkowskiego 109. Łączna powierzchnia użytkowa budynków wchodzących w skład kampusu AWL to 17.928 m². W skład bazy dydaktycznej będącej w dyspozycji wizytowanej Jednostki wchodzi: 7 sal audytoryjnych o pojemności powyżej 100 osób, 27 sal wykładowych o

pojemności od 40 do 100 osób, 45 sal o pojemności do 40 osób, 6 pracowni komputerowych o łącznej liczbie ponad 100 stanowisk.

Każda sala dydaktyczna wyposażona jest w środki prezentacji multimedialnej, sprzęt komputerowy oraz pomoce szkoleniowe i tablicę. Wszystkie pracownie komputerowe posiadają stałe połączenie z Internetem. Studenci mają w nich możliwość pracy indywidualnej oraz w grupach pod kierunkiem wykładowców. W pracowniach tych zainstalowane jest specjalistyczne oprogramowanie.

Kształcenie specjalistyczne na ocenianym kierunku realizowane jest w laboratoriach zlokalizowanych na terenie kampusu Akademii oraz w pracowniach specjalistycznych na terenie Wrocławskiego Parku Technologicznego (WPT) położonego we Wrocławiu przy ul. Muchoborskiej 18.

Laboratoria specjalistyczne usytuowane na terenie kampusu AWL to: Laboratorium Komputerowego Wspomagania Projektowania, Laboratorium Zarządzania Kryzysowego oraz Komputerowe Laboratorium Informatycznych Systemów Zarządzania. Natomiast w WPT ulokowane jest Laboratorium Instytutu Inżynierii Bezpieczeństwa, w skład którego wchodzi następujące pracownie specjalistyczne: Pracownia Zastosowań Praw Fizyki, Pracownia Chemii i Analizy Instrumentalnej, Pracownia Radiometrii i Defektoskopii RTG, Pracownia Środków Bezpieczeństwa i Ochrony, Pracownia Ratownictwa Technicznego, Pracownia Wytrzymałości Materiałów, Pracownia Nauki o Materiałach, Pracownia Elektroniki, Pracownia Grafiki Komputerowej i Inżynierii Odwrotnej.

Pracownie te charakteryzują się dobrymi warunkami lokalowymi, odpowiednią powierzchnią i są dobrze wyposażone. Poniżej przedstawiono sprzęt i oprogramowanie dostępne dla studentów ocenianego kierunku w pracowniach wizytowanych przez ZO PKA:

- Pracownia Wytrzymałości Materiałów wyposażona w stanowiska do wyznaczania sił w różnych układach obciążeń oraz maszyny: wytrzymałościową WDW-100E i ściskającą 1500 KN ETI-H0212 oraz młot Scharpy JB 300B,
- Pracownia Nauki o Materiałach wyposażona w mikroskopy: biologiczny PROLAB MSZ, metalograficzny ECLIPSE MA100, kamerę Invenio 3S wraz oprogramowaniem,
- Pracownia Elektroniki wyposażona w przyrządy kontrolno-pomiarowe, urządzenia zasilające, systemy połączeniowe i zestawy elementów i układów elektronicznych (biernych i czynnych) pozwalające na realizację podstawowych ćwiczeń z zakresu podstaw elektroniki oraz miernictwa elektrycznego i elektronicznego,
- Pracownia Radiometrii i Defektoskopii RTG przeznaczona do prowadzenia procesu dydaktycznego w zakresie badań nieniszczących, a wyposażona m.in. w spektrometr gamma Inspector-1000, radiometry, dozymetry, rentgenoradiometry, monitory skażeń promieniotwórczych oraz zestaw spektrometrycznych źródeł promieniotwórczych,
- Pracownia Ratownictwa Technicznego wyposażona w komplet hydraulicznych narzędzi ratowniczych, sprzęt do uszczelnień, termowizyjną kamerę ratowniczą, zestawy zaworów i pomp do ćwiczeń oraz zestaw sprzętu ratowniczego na przyczepie,
- Pracownia Grafiki Komputerowej i Inżynierii Odwrotnej wyposażona w 14 stanowisk komputerowych, a przeznaczona do prowadzenia zajęć z mechaniki komputerowej. Zainstalowane oprogramowanie (Autodesk Inventor, AutoCAD, GanttProject, Robot Structural Analysis, CAMEO) pozwala nabyć umiejętności z zakresu komputerowego wspomagania prac inżynierskich (CAE), projektowania wspomagania komputerowo (CAD) oraz komputerowego wspomagania wytwarzania (CAM).

Ponadto, WNoB na potrzeby kształcenia kandydatów na żołnierzy zawodowych (studentów wojskowych), ale również i studentów cywilnych, wykorzystuje techniczny sprzęt wojskowy znajdujący się na wyposażeniu Laboratorium Budowy i Eksploatacji Pojazdów Wojskowych (czołg T-72, bojowy wóz piechoty BWP-1, kołowy transporter opancerzony BRDM), trenażer

do szkolenia kierowców KTO Rosomak, wirtualne symulatory sytuacji taktycznej oraz laserowy system broni strzeleckiej.

W ocenie ZO PKA infrastruktura dydaktyczna oraz wykorzystywana w praktycznym przygotowaniu zawodowym jest dostosowana do potrzeb wynikających z realizacji procesu kształcenia na kierunku „inżynieria bezpieczeństwa”, w tym w szczególności osiąganiu przez studentów efektów w zakresie umiejętności związanych z praktycznym przygotowaniem zawodowym oraz kompetencji społecznych niezbędnych na rynku pracy oraz liczebności studentów i planów rozwoju kierunku.

Baza dydaktyczna wizytowanej Jednostki spełnia wymagania pod względem przepisów BHP, a poszczególne pracownie i laboratoria wyposażone są w apteczki.

Studenci mogą korzystać z nowoczesnego kompleksu sportowego, wraz z basenem.

Budynki Akademii, w których realizowane są zajęcia na ocenianym kierunku są dostosowane tak, aby ułatwić studentom niepełnosprawnym bezkonfliktowe poruszanie się między salami, które zlokalizowane są na różnych poziomach budynku. Każdy budynek wyposażony jest w podjazd, windę oraz toalety dla niepełnosprawnych.

W procesie nauczania, oprócz bazy dydaktycznej WNoB, wykorzystywana jest także infrastruktura badawcza i produkcyjna przedsiębiorstw i instytucji wojskowych, z którymi Jednostka współpracuje m.in. w ramach podpisanych porozumień dotyczących realizacji praktyk zawodowych (m.in. Państwowa Straż Pożarna, Służba Awaryjna PCC Rokita S.A., Stacja Ratownictwa Górniczego KGHM Polska Miedź S.A.) oraz wizyt studyjnych. Wizyty studyjne są organizowane w ramach przedmiotów „Ratownictwo techniczne” oraz „Ratownictwo branżowe”. Wykładowcy przed wyjazdem omawiają zakres wizyty i przybliżają specyfikę danej firmy lub instytucji. W czasie wizyty studyjnej studenci zapoznają się z infrastrukturą techniczną oraz zadaniami, realizowanymi w danej instytucji, związanymi z utrzymaniem bezpieczeństwa technicznego na danym obiekcie lub działaniami ratowniczymi w aspekcie ratownictwa technicznego. Wizyty studyjne były prowadzone m.in. w PKP Polskie Linie Kolejowe S.A. (pociąg ratowniczy), TAURON Dystrybucja S.A. (stanowisko dyspozytora oraz pogotowie energetyczne), Państwowa Inspekcja Pracy we Wrocławiu, Dolnośląskie Wodne Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe we Wrocławiu, KGHM Polska Miedź S.A. (Stacja Ratownictwa Górniczego), PCC Rokita S.A (Zakładowa Służba Ratownicza), Jednostki Ratowniczo-Gaśnicze na terenie Wrocławia (grupa ratownictwa chemiczno-ekologicznego, grupa ratownictwa wysokościowego, grupa ratownictwa drogowego, grupa poszukiwawcza).

Infrastruktura Uczelni jest unowocześniana dzięki m.in. funduszom ze środków UE i MON. W szczególności warto podkreślić doposażenie z tych środków bazy laboratoryjnej Instytutu Inżynierii Bezpieczeństwa (pracownie: grafiki komputerowej i inżynierii odwrotnej, chemii i analizy instrumentalnej, zastosowań praw fizyki), Komputerowej Pracowni Zarządzania Kryzysowego z „Symulatorem zdarzeń lądowych”, umożliwiającym ćwiczenia służb ratunkowych w warunkach katastrof lądowych czy Pracowni Symulacji Taktycznych, w której studenci specjalności wojskowych doskonalą umiejętności dowodzenia z wykorzystaniem systemów PACAST (Polish Academy Command and Staff Trainer) i VBS (Virtual Battle Space).

7.2. Biblioteka Główna AWL, usytuowana na terenie kampusu głównego, jest jednostką ogólnouczelnianą o zadaniach usługowych, dydaktycznych i naukowych oraz pełni funkcję ośrodka informacji naukowej. Na powierzchni około 1600 m² czytelnicy mają do dyspozycji: wypożyczalnię akademicką, czytelnię dla 48 osób, wypożyczalnię książek literatury pięknej, Ośrodek Informacji Naukowej, Bibliograficznej i Patentowej oraz 2 pokoje pracy indywidualnej. Łącznie na terenie Biblioteki znajduje się blisko 90 miejsc pracy dla użytkowników, 25 stanowisk komputerowych wyposażonych w fotele obrotowe, (w tym osobne dla osób niepełnosprawnych) oraz 60 miejsc w dwóch salach dydaktycznych. W budynku biblioteki udostępniono bezprzewodowy dostęp do Internetu (PIAP).

Zasoby księgozbioru Biblioteki Głównej to ponad 155 tys. woluminów książek, 126 tytułów czasopism (w tym 19 zagranicznych), 1459 pozycji zbiorów specjalnych oraz 4065 egz. norm. Istotnym uzupełnieniem księgozbioru bibliotecznego są zasoby elektroniczne. Biblioteka AWL oferuje dostęp do książek i czasopism elektronicznych oraz kilkudziesięciu pełnotekstowych baz danych, w tym m.in.: Wirtualnej Biblioteki Nauki, IBUK Libra, EBSCO, INTECH, MIT OpenCourseWare, AccessEngineering, ELAMED, NTIS, FullTextFinder, ELSEVEIE, Web of Science, Springer Link, Wiley Online Library.

Biblioteka Główna otwarta jest od poniedziałku do piątku w godzinach 09:00-18:00, a w soboty od 09:00-13:30, co zapewnia możliwość korzystania ze zbiorów studentom stacjonarnym i niestacjonarnym. Ponadto możliwy jest elektroniczny dostęp do katalogu i zasobów bibliecznych bez konieczności logowania się. Pracownicy i studenci AWL mogą także korzystać z zasobów elektronicznych i baz danych poza terenem Akademii logując się poprzez system komputerowy SOWA na stronie internetowej Uczelni.

Biblioteka AWL stwarza dogodne warunki do korzystania przez osoby niepełnosprawne. Istniejące rozwiązania (windy, podjazdy) zapewniają skomunikowanie z pomieszczeniami bibliotecznymi.

W trakcie wizytacji sprawdzono dostępność pozycji literatury wskazanych w kilku losowo wybranych sylabusach przedmiotów prowadzonych na ocenianym kierunku - wskazane w sylabusach książki były dostępne w Bibliotece. Czytelnicy mogą wybierać potrzebną literaturę w wolnym dostępie do półek, a także mają dostęp on-line do katalogu i wszystkich zasobów bibliecznych.

W ocenie ZO PKA Biblioteka AWL jest dostosowana do potrzeb wynikających z realizacji procesu kształcenia na kierunku „inżynieria bezpieczeństwa”, w tym w szczególności mających na celu osiągnięcie przez studentów efektów w zakresie umiejętności związanych z praktycznym przygotowaniem zawodowym oraz kompetencji społecznych niezbędnych na rynku pracy, posiada literaturę obowiązkową i zalecaną przez nauczycieli akademickich w kartach przedmiotów, a ich liczba jest wystarczająca. Studenci podczas spotkania z Zespołem Oceniającym potwierdzili tę ocenę stwierdzając iż mają zapewniony pełny dostęp, zarówno w formie tradycyjnej jak i zdalnej, do zasobów Biblioteki, w tym do literatury zalecanej w sylabusach, a godziny otwarcia są dostosowane do ich potrzeb.

7.3. Wydział Nauk o Bezpieczeństwie AWL posiada infrastrukturę naukowo-dydaktyczną, w tym w szczególności laboratoryjną, która w znacznym stopniu została rozbudowana i unowocześniona w ostatnim dziesięcioleciu. Ostatnia duża modernizacja bazy laboratoryjnej miała miejsce w latach 2016-2017 r. W latach 2018-2022 planuje się dalszą rozbudowę zaplecza dydaktycznego, którego głównym elementem będzie budowa Laboratorium Taktyczno-Technicznego wspierającego kształcenie i szkolenie w oparciu o technologie rzeczywistości wirtualnej i poszerzonej 3D. Niezależnie od działań na szczeblu ogólnouczelnianym, poszczególne laboratoria wykorzystywane do kształcenia na ocenianym kierunku, są systematycznie wzbogacane o nowe stanowiska, wykonywane często przez studentów w ramach prac dyplomowych.

Baza dydaktyczna jest w sposób ciągły monitorowana i dostosowywana do potrzeb kadry nauczającej. Realizowane jest to w Jednostce w ramach raportu rocznego sporządzanego przez Władze Wydziału, a przedstawianego Kanclerzowi Uczelni, zawierającego listę niezbędnych inwestycji i zakupów w zakresie infrastruktury naukowo-dydaktycznej. Lista ta jest tworzona w oparciu o opinie wyrażane na bieżąco przez nauczycieli akademickich oraz studentów. Ponadto studenci w ramach ankiety oceny przedmiotu mają możliwość zgłoszenia swoich uwag, w tym m.in. na temat braku w Bibliotece pozycji literaturowych zalecanych w sylabusach do przedmiotów. Mogą oni jedynie wyrazić swoje zdanie w części otwartej ankiet prowadzonych

cyklicznie na Uczelni lub zgłosić sugestie do Władz Wydziału lub prowadzących zajęcia. Podczas spotkania z ZO PKA studenci nie zgłosili żadnych uwag do infrastruktury Wydziału.. WNoB ściśle współpracuje z Biblioteką Główną AWL w zakresie gromadzenia zbiorów. Zasoby biblioteczne są na bieżąco uzupełniane i aktualizowane o zgłaszane przez Wydział pozycje bibliograficzne związane z kształceniem na kierunku „inżynieria bezpieczeństwa”, w tym w szczególności zalecane w sylabusach.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

Infrastruktura dydaktyczna będąca w dyspozycji Wydziału Nauk o Bezpieczeństwie odpowiada potrzebom realizowanych przedmiotów na kierunku „inżynieria bezpieczeństwa” i daje możliwość pełnego osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia.

Wykorzystywane na wizytowanym kierunku sale wykładowe i ćwiczeniowe są odpowiedniej wielkości i mają właściwe wyposażenie. Laboratoria są dostosowane do prowadzenia zajęć i dobrze przysposobione do prac związanych z własnymi zainteresowaniami studentów oraz projektów realizowanych w ramach prac dyplomowych. Zestawy ćwiczeń laboratoryjnych tworzą odpowiednio zsynchronizowany układ powiązań stanowisk tradycyjnych z nowoczesnymi. Baza ta zapewnia prowadzenie na odpowiednim poziomie zajęć związanych z praktycznym przygotowaniem do zawodu i umożliwia uzyskanie umiejętności zgodnych z aktualnym stanem praktyki związanej z ocenianym kierunkiem studiów.

Studenci wizytowanego kierunku mają możliwość korzystania z zasobów bibliotecznych i informacyjnych uczelnianej biblioteki, gwarantujących dostęp do literatury obowiązkowej i zalecanej w sylabusach poszczególnych przedmiotów oraz do elektronicznych baz danych, w tym do zasobów elektronicznych Wirtualnej Biblioteki Nauki.

Zajęcia dydaktyczne na ocenianym kierunku odbywają się w salach i laboratoriach dostosowanych do potrzeb osób niepełnosprawnych.

Wydział monitoruje na bieżąco oraz doskonali stan infrastruktury dydaktycznej i naukowej.

Dobre praktyki

-

Zalecenia

Brak

Kryterium 8. Opieka nad studentami oraz wsparcie w procesie uczenia się i osiągnięcia efektów kształcenia

8.1. Skuteczność systemu opieki i wspierania oraz motywowania studentów do osiągnięcia efektów kształcenia

8.2. Rozwój i doskonalenie systemu wspierania oraz motywowania studentów

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 8

8.1. Istotnym wyzwaniem w odniesieniu do skutecznego systemu opieki, wspierania i motywowania studentów wizytowanego kierunku studiów jest konieczność zróżnicowania dedykowanych dla nich działań, ze względu na różnorodne potrzeby. Studia prowadzone są dla studentów pełniących służbę wojskową, ale również dla tych cywilnych. Z perspektywy studentów wizytowanego kierunku stwierdzić należy, iż Jednostka odpowiednio identyfikuje wspólne, ale również odmienne potrzeby studentów.

Nauczyciele akademicki zawsze są dostępni podczas konsultacji. Odbywają się one w terminach dostosowanych do planu zajęć studentów. Studenci wizytowanego korzystają z możliwości

kontaktu z nauczycielami akademickimi za pośrednictwem poczty elektronicznej, otrzymując odpowiedzi niezwłocznie.

System rozpatrywania próśb i zażaleń w opinii studentów działa sprawnie. Studenci zgłaszają swoje postulaty poprzez samorząd studencki oraz bezpośrednio do władz Wydziału. Samorząd studencki w swojej działalności uzyskuje merytoryczne oraz organizacyjne ze strony jednostki. Wsparcie dla studentów stanowią opiekunowie kierunków oraz opiekunowie roczników. W sprawach indywidualnych studenci składają wnioski, które są rozpatrywane przez Dziekana i Prodziekana ds. studenckich.

Podczas wizytacji ZO PKA rozmawiał ze zgromadzonymi przedstawicielami kół naukowych działającymi w ramach jednostki. Działalność naukowa studentów jest jedną z najmocniejszych stron wizytowanego kierunku. Studenci otrzymują wsparcie finansowe pozwalające realizować swoje projekty. Bardzo pozytywnie studenci oceniają opiekę merytoryczną nauczycieli akademickich, współpraca z pracownikami uczelni pozwala inicjować, ale też realizować istotne dla studentów projekty naukowe. W opinii studentów wizytowanego kierunku działalność w kołach naukowych ma też wartość integracyjną dla środowiska akademickiego, pozwala ona współdziałać studentom pełniącym służbę wojskową, wraz z osobami o statusie cywilów. Warto tutaj wskazać pozytywne przykłady działalności kół naukowych. Naukowe Koło Bezpieczeństwa i Dyplomacji zrzesza studentów, których obszarem zainteresowania jest dyplomacja wielostronna, polityka zagraniczna oraz protokół dyplomatyczny. W strukturach Koła działają sekcje tematyczne – NATO, Unia Europejska, Polityka zagraniczna, Współpraca regionalna – w ramach których studenci będą realizowali różne projekty, takie jak debaty czy seminaria. Działalność Naukowego Koła Edukacji i Promocji Bezpieczeństwa skierowana jest z kolei na pobudzanie zainteresowań naukowo-popularyzatorskich w zakresie edukacji dla bezpieczeństwa oraz promocji bezpieczeństwa.

Warto wskazać, iż w odniesieniu do działalności kół naukowych Jednostka zastosowała zróżnicowane formy promocji poprzez, m.in. rozpowszechnianie informacji o konferencjach, sympozjach, seminariach naukowych. Studenci mogą również publikować swoje artykuły w Rocznikach Studenckich AWL. Studenci otrzymują informację od Jednostki, że podejmowana przez nich działalność naukowa ma wpływ na możliwość uzyskania stypendiów Ministra za wybitne osiągnięcia i Rektora-Komendanta dla najlepszych studentów oraz innych wyróżnień, np. Nagrody Marszałka Województwa Dolnośląskiego. Efektem działań aktywizujących do działalności naukowej jest znaczący udział studentów AWL występujących z referatami podczas wielu konferencji naukowych, w tym międzynarodowych.

Pomoce naukowe niezbędne do uzyskania odpowiednich efektów kształcenia są w opinii studentów przydatne. Jakość materiałów dydaktycznych jest oceniana pozytywnie. Nauczyciele akademicy wysyłają materiały na swoje zajęcia za pośrednictwem poczty elektronicznej do wszystkich studentów uczestniczących w kursach. Z perspektywy studentów ocenianego kierunku materiały wysyłane drogą elektroniczną są na odpowiednim poziomie, adekwatne do treści omawianej na zajęciach.

Z perspektywy studentów podejmuje się odpowiednie działania mające na celu przygotowanie studentów do wejścia na rynek pracy i do dalszej edukacji. Prowadzone są systematyczne badania losów absolwentów i analizy potrzeb rynku pracy, a wnioski ze sporządzonych raportów uwzględnia się w projektowanych rozwiązaniach programu kształcenia. Ponadto, rozwijane są stałe kontakty z pracodawcami, którzy mogą na targach pracy, organizowanych systematycznie w Uczelni, co przekłada się na oferty pracy dla absolwentów kończących wizytowany kierunek studiów. Istotną rolę pełni również Biuro Karier i Programu Erasmus, które zajmuje się, m.in.

doradztwem zawodowym oraz organizacją spotkań z pracodawcami i dowódcami. W działalność tę aktywnie włącza się Samorząd Studencki, który wspomaga organizację przedsięwzięć służących przygotowaniu studentów do przyszłej pracy.

Jednostka zdefiniowała zasady, według których powinna wspierać proces kształcenia studentów z niepełnosprawnościami. Z perspektywy studentów działania podejmowane w tym należy ocenić pozytywnie. Wprowadzono odpowiednie udogodnienia infrastrukturalne, realizuje się również obowiązek ustawowy związany ze stypendiami. Warto przy tym wskazać, iż ze względu na specyfikę kierunku oraz częściowo wojskowy status części studentów studiami nie są na ogół zainteresowane osoby z niepełnosprawnościami. Jest to związane między innymi z kryteriami rekrutacyjnymi dla studentów wojskowych, które przewidują również testy sprawnościowe.

Studenci wizytowanego kierunku podkreślili, iż istotna z ich punktu widzenia jest możliwość zapewnienia im możliwości realizacji indywidualnej ścieżki kształcenia. Studenci ocenianego kierunku, zgodnie z Regulaminem studiów, mają możliwość studiowania w ramach indywidualnej organizacji studiów (IOS) lub indywidualnego programu studiów. Indywidualizacja jest skierowana zarówno do studentów realizujących swoje zainteresowania naukowe, ale też do tych, których sytuacja życiowa uniemożliwia uczestniczenie w zajęciach w normalnym trybie. Uzasadnione wnioski studentów w tym zakresie są pozytywnie oceniane i studenci, jeśli mają taką możliwość, istotnie z tej formy wsparcia korzystają.

Studenci pozytywnie oceniają jakość obsługi administracyjnej w sprawach związanych z procesem dydaktycznym oraz pomocą materialną. Pracownicy są przygotowani merytorycznie do pełnienia swoich funkcji. Godziny otwarcia Dziekanatów są dogodne dla studentów. Sprawnie funkcjonuje komunikacja za pośrednictwem poczty elektronicznej z pracownikami administracyjnymi Uczelni. Studenci wskazali również na godną wyróżnienia uprzejmość i wyrozumiałość pracowników administracyjnych.

8.2. Istotnym aspektem ewaluacji, a później rozwoju systemu wsparcia, opieki i motywowania studentów jest ankietyzacja kadry kształcącej studentów jest ankietyzacja zajęć dydaktycznych, dokonywana po zakończeniu semestru w odniesieniu do każdego prowadzącego. Studenci są przekonani, iż wypełniane przez nich ankiety przyczyniają się do doskonalenia jakości kształcenia. Ważnym aspektem dla doskonalenia systemu jest, ze względu na specyfikę kierunku studiów, wykorzystywanie danych uzyskanych podczas monitorowania losów absolwentów, zwłaszcza tych realizujących swoje zawodowe obowiązki w wojsku. Studenci mają możliwość oceny obsługi administracyjnej. Warto dodać, iż doradca zawodowy AWL poprzez ankietowanie bada również potrzeby studentów w zakresie doradztwa indywidualnego. Wnioski z analizy ankiet wcielane są w życie, m.in. poprzez organizację warsztatów z pracodawcami.

Informacje o formach opieki nad studentami mogą oni uzyskać za pośrednictwem strony internetowej Jednostki, gdzie Wydział aktywnie informuje o swoich działaniach, a także w tradycyjny sposób, podczas spotkań z władzami Jednostki, poprzez akcje informacyjne, oraz w Dziekanatach. Informacje przekazywane studentom są kompleksowe, dotyczą wszystkich interesujących ich aspektów, a także łatwo dostępne i aktualne.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

System opieki i wsparcia można określić jako kompleksowy, odnoszący się do wszystkich istotnych z perspektywy studenta aspektów. Działalność Jednostki w tym zakresie uwzględnia wszystkie pojawiające się potrzeby, jest również dostępny dla każdego ze studentów. Szczególnie istotne jest dostosowanie wsparcia do różnorodności studentów pełniących służbę wojskową oraz studentów cywilnych. Studenci wizytowanego kierunku przyznają, iż najlepszą możliwością wspólnego działania dla osób pochodzących z tych grup są koła naukowe. Wsparcie w tym zakresie, zarówno merytoryczne ze strony opiekunów kół, jak i finansowe jest mocną

stroną kierunku. Pozytywnie należy ocenić sprawnie funkcjonujący system skarg, próśb i zażaleń, w który zaangażowany jest również Samorząd Studencki. Ewaluacja systemu oraz działania w kierunku jego rozwoju prowadzone są w sposób odpowiedni, uwagi studentów ale też absolwentów są brane pod uwagę.

Dobre praktyki

-

Zalecenia

Brak.

8. Ocena dostosowania się jednostki do zaleceń z ostatniej oceny PKA, w odniesieniu do wyników bieżącej oceny

9. Zalecenie	Charakterystyka działań doskonalących oraz ocena ich skuteczności
-	-

Polska Komisja Akredytacyjna po raz pierwszy dokonywała oceny jakości kształcenia na wizytowanym kierunku.

Przewodniczący Zespołu Oceniającego

Prof. dr hab. inż. Jan Ogonowski

